

Huvudman

Umeå Kristna Skolförening
org. nr. 8024231154
skolchef@hannaskolan.se

Beslut

Datum 2026-06-11
Dnr SI 2023:7314
Sida 1 (53)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Hannaskolan i Umeå kommun; nu fråga om återkallelse av godkännande enligt 26 kap. 15 § skollagen (2010:800)

Beslut

Skolinspektionen återkallar med stöd av 26 kap. 15 § skollagen godkännandet för Umeå Kristna Skolförening som huvudman för Hannaskolan i Umeå kommun. Återkallandet gäller från och med den 31 juli 2026.

Genom återkallandet upphör alla godkännanden¹ för år Umeå Kristna Skolförening att bedriva förskoleklass och grundskola att gälla.

Umeå Kristna Skolförening har i enlighet med ovanstående inte rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Skolinspektionen förordnar med stöd av 26 kap. 16 § skollagen att återkallandet ska gälla även om det inte har vunnit laga kraft.

Beslutet får enligt 28 kap. 2 § skollagen överklagas, se bilaga.

Beslutet i korthet

I beslutet tar Skolinspektionen ställning till om Umeå Kristna Skolförening (huvudmannen) har följt Skolinspektionens beslut den 25 februari 2025 om föreläggande vid vite avseende Hannaskolan samt om påtalade brister har rättats till. Påtalade brister gäller ett allvarligt missförhållande.

Skolinspektionen tar även ställning till om huvudmannen uppfyller författningskraven avseende trygghet och studiero och åtgärder mot kränkande behandling. Skolinspektionen har inlett tillsyn i dessa delar hösten 2025.

Tidigare beslut har i huvudsak följts men det kvarstår brister i arbetet med särskilt stöd och frånvaro

Skolinspektionen konstaterar först att huvudmannen i huvudsak har vidtagit förelagda åtgärder enligt beslutet den 25 februari 2025 och att påtalade brister gällande undervisningen i de naturorienterade ämnena

---

¹ Skolverket dnr 47–2005:1413

och ämnet slöjd, ämnet svenska som andraspråk, saklig undervisning på vetenskaplig grund samt konfessionella inslag har avhjälpats.

Skolinspektionen konstaterar dock att det kvarstår brister gällande bestämmelser om särskilt stöd. Verksamheten brister i förhållande till kravet på att rektorn ska se till att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och rörande beslut om särskilda stödåtgärder samt utvärdering. Bristerna medför att flera elever vid Hannaskolan inte får eller riskerar att inte få det stöd de har rätt till samt att nödvändiga stödåtgärder inte kommer på plats i tid. Behovet av särskilt stöd är stort bland eleverna på skolan och Skolinspektionen bedömer att det finns elever som behöver mer särskilt stöd än de får. I denna del framkommer otillräckliga resurser som del av förklaring till bristerna.

Det kvarstår även brister som rör anmälningsskyldighet till huvudmannen och hemkommunen om en elev har upprepade eller längre frånvaro.

Det finns nya allvarliga brister gällande trygghet och studiero och åtgärder mot kränkande behandling

I delar där tillsyn inlemts hösten 2025 konstaterar Skolinspektionen nya och allvarliga brister. Det råder bristande studiero som medför att elever ofta har svårt att koncentrera sig på undervisningen. Det råder också bristande trygghet för eleverna i skolmiljön, bland annat förekommer i stor utsträckning konflikter, slagsmål och negativt språkbruk. Det föreligger även en allvarlig situation när det gäller förekomsten av kränkningar på skolan. Elever vittnar om att det varje vecka, och i många fall dagligen, sker kränkningar mellan elever på skolan, såsom nedsättande tilltal, mobbning och att elever slår andra elever.

Skolinspektionen konstaterar flera brister i arbetet med att förebygga och åtgärda bristande trygghet och studiero samt kränkningar. Huvudmannen och verksamheten lever inte upp till skollagens krav när det gäller förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero och inte heller kraven på att genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Det är vidare en brist att personal på skolan underlåter att agera i situationer då elever kan vara utsatta för kränkande behandling. Skolpersonal anmäler inte alltid till rektorn då de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Huvudmannen brister vidare i fullgörandet av sin skyldighet att utreda uppgivna kränkningar och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra fortsatta kränkningar.

Bristerna medför en risk för elevernas utveckling och lärande, och även för hälsa och välbefinnande.

Det föreligger på nytt ett allvarligt missförhållande i verksamheten

Skolinspektionen bedömer att det finns samband mellan elevernas behov av särskilt stöd och bristande studiero och trygghet och förekomsten av kränkningar. Enligt Skolinspektionens bedömning har bristerna samband med otillräckliga resurser och huvudmannens bristande ansvarstagande.

Vid en samlad bedömning av de nya brister som konstateras inom trygghet och studiero och åtgärder mot kränkande behandling samt de kvarstående bristerna gällande särskilt stöd och frånvaro bedömer Skolinspektionen att bristerna på ett allvarligt sätt rubbar förutsättningarna för verksamheten och utgör ett allvarligt missförhållande.

Det finns skäl att återkalla godkännandet

Enligt 26 kap. 15 § skollagen får Skolinspektionen återkalla ett godkännande, trots att ett föreläggande har följts, om det ändå finns ett allvarligt missförhållande i verksamheten och huvudmannen redan före föreläggandet har visat bristande förmåga och vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten.

Skolinspektionen har nu konstaterat ett allvarligt missförhållande vid två tillfällen – dels i beslutet om föreläggande den 25 februari 2025, dels i förevarande beslut. Skolinspektionen bedömer vidare att huvudmannen redan före föreläggandet har visat bristande förmåga och vilja att fullgöra sina skyldigheter. Detta mot bakgrund av att huvudmannen vid tidigare tillsyn uppvisat brister gällande ekonomiska förutsättningar som föranlett myndigheten att besluta om föreläggande den 8 juni 2023 (SI 2023:3634). Därmed föreligger förutsättningar att återkalla godkännandet.

Ett sådant beslut påverkar de elever som går på skolan eftersom de måste byta skola för att fullgöra sin utbildning. Detta måste dock vägas mot intresset av att säkerställa alla elevers lagbundna rätt till en god utbildning med hög kvalitet. Skolinspektionen bedömer att de skäl som finns för återkallelse väger tyngre än de negativa konsekvenser beslutet kan få för eleverna i verksamheten.

Skolinspektionen återkallar godkännandet av Umeå Kristna Skolförening som huvudman för Hannaskolan från och med den 31 juli 2026.

Om ärendet

Hannaskolan är en fristående grundskola i Umeå kommun som omfattar förskoleklass och årskurserna 1–9. Huvudman för skolenheten är Umeå Kristna Skolförening, nedan benämnd huvudmannen. Eleverna i årskurs 1–6 är indelade i tre klasser med två årskurser per klass, årskurs 1–2, årskurs 3–4 och årskurs 5–6. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök vid skolan i oktober 2025 ingick också förskoleklassen i klassen med elever i årskurs 1–2. Vid Skolinspektionens andra besök vid skolan i december 2025

utgjorde förskoleklassen en egen klass. Eleverna i årskurs 7–9 är fördelade på tre klasser efter årskurs. Det går cirka 110 elever på skolan läsåret 2025/26.

Skolinspektionen inledde i december 2023 en tillsyn av Hannaskolan utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden samt utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys.

Skolinspektionen beslutade den 25 februari 2025 att förelägga huvudmannen att vid vite av 400 000 kronor senast den 25 september 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister inom områdena undervisning i naturorienterande ämnen, ämnet slöjd och ämnet svenska som andraspråk, saklig undervisning på vetenskaplig grund, konfessionella inslag, särskilt stöd och frånvaro. I föreläggandet angavs att bristerna gäller ett allvarligt missförhållande.

Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av om huvudmannen har följt föreläggandet i beslutet den 25 februari 2025 och om påtalade brister har avhjälpats. I samband med uppföljningen har Skolinspektionen utökat tillsynen till att även avse området trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Uppföljningen bygger på den redovisning av vidtagna åtgärder som huvudmannen inkom med den 25 september 2025. Skolinspektionen har vidare genomfört skolbesök den 16 oktober samt 2–4, 8–10 och 18 december 2025 och inhämtat uppgifter från elever, lärare, elevassistenter, personal i elevhälsan, rektorn och representanter för huvudman samt gjort lektionsobservationer. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats bland annat åtgärdsprogram, betygskatalog, lärares bedömningar av kunskapsresultat, anmälningar och utredningar av kränkande behandling, plan mot kränkande behandling, skolenhetens och huvudmannens systematiska kvalitetsarbete samt anmälan om att rektorn startat en frånvaroutredning till Umeå kommun. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de brister som konstaterades i myndighetens beslut den 25 februari 2025 och som nu bedöms vara avhjälpna. Sedan redogör myndigheten för de brister som konstaterades i myndighetens beslut den 25 februari 2025 som fortfarande kvarstår (Särskilt stöd och Frånvaro). Därefter behandlar myndigheten de brister som konstaterats inom de nya områden som tillsynen omfattar (Trygghet och studiero och åtgärder mot kränkande behandling).

I de fall Skolinspektionen refererar till enskilda elever benämns de med siffror enligt elevförteckningen (se aktbilaga 84).

Avhjälpta brister

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har vidtagit åtgärder så att bristerna inom området undervisning i svenska som andra språk har avhjälpts. Skolan har kartlagt vilka elever som är i behov av undervisning i svenska som andraspråk, rektorn har fattat beslut om att de eleverna ska ges undervisning i ämnet och att eleverna också har getts undervisning i ämnet sedan starten av höstterminen 2025.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har vidtagit åtgärder för att avhjälpa påtalade brister avseende kravet på att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund samt att undervisningen ska vara saklig. Huvudmannen har bland annat redovisat att alla undervisande lärare under läsåret 2025–2026 getts fortbildning inom området. Eleverna i flera årskurser på såväl mellan- som högstadiet på Hannaskolan har under 2025 getts undervisning i evolutionsteorin. Lärarna har upphört med att i undervisningen relativisera evolutionsteorin och bemöter elevernas ovetenskapliga uppfattningar med vetenskapligt grundad kunskap.

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen har vidtagit åtgärder så att påtalade brister inom området undervisning i naturorienterande ämnen och slöjd har avhjälpts. Av Skolinspektionens utredning framkommer att materialet metall behandlats i undervisningen och att fältstudier i ämnet biologi genomförts i flera årskurser på skolan under år 2025. Vidare framgår av intervjuer att elever på högstadiet fått genomföra laborationer i ämnena fysik och biologi under år 2025. Avseende laborationer i ämnet kemi så har eleverna på högstadiet inte getts undervisning i ämnet under höstterminen 2025, men undervisande lärare ser inga problem med att genomföra praktiska laborationer med eleverna i ämnet utifrån den utrustning som finns i lokalen framgent. Rektorn och huvudmannen har införskaffat viss utrustning för att kunna genomföra praktiska moment i kemi och fysik och lärarna beställer succesivt de lärverktyg som de behöver för undervisningen.

Kvarvarande brister – Särskilt stöd och frånvaro

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 25 februari 2025 bedömde Skolinspektionen att Hannaskolan inte uppfyllde skollagens krav gällande särskilt stöd. Det förelåg brister gällande skyldigheten att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd och fatta beslut om åtgärdsprogram för en elev som ska ges särskilt stöd respektive beslut om att inte utarbeta ett åtgärdsprogram om utredningen visat att eleven inte har behov av särskilt stöd. Skolinspektionen bedömde att skolans åtgärdsprogram inte uppfyllde författningarnas krav samt att det förelåg brister i arbetet med att ge särskilt stöd till elever i enlighet med beslut om åtgärdsprogram. Skolinspektionen bedömde att bristerna i arbetet med utredning och beslut om särskilt stöd var allvarliga.

Behovet av särskilt stöd hos eleverna på skolan

Lärare, elevhälsa och rektor uppger vid intervjuer att behovet av särskilt stöd är mycket stort hos skolans elever. En lärare uppskattar att det i en klass enbart finns två till tre elever som klarar att genomföra skoluppgifterna utan stöd av läraren som i huvudsak undervisar ensam i klassrummet. Två lärare uppger vid intervjun att en hög procentandel av eleverna i en klass är i behov av särskilt stöd och att cirka 50 procent av eleverna i en annan klass har någon form av diagnos. Rektorn uppger att en anmälan till rektorn om eventuellt behov av särskilt stöd har gjorts för en tredjedel av skolans elever. Av skolans betygskatalog vårterminen 2025 framgår att cirka 38 procent av eleverna i årskurs 6–9 på Hannaskolan inte uppfyllde betygskriterierna i minst ett av grundskolans ämnen.

Anmälan och utredning om behov av särskilt stöd

Lärarna uppger vid intervjuer att om de befarar att en elev inte kommer att uppfylla betygskriterierna eller de kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas trots att eleven getts extra anpassningar ska det anmälas till rektorn via en blankett eller muntligen via ett möte där rektor och elevhälsa deltar. Huvudmannen framför i redovisningen av vidtagna åtgärder att skolans rektor och specialpedagog har möten en till två gånger per månad där de gemensamt ser över inkomna anmälningar om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och beslutar vilka utredningar som behöver startas. Vid mötena beslutar även rektorn och specialpedagogen om det ska

utarbetas eller inte utarbetas ett åtgärdsprogram för de elever vars utredning om behov av särskilt stöd har avslutats.

Av huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder framgår att det inkommit 19 anmälningar till rektorn om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd under perioden 25 mars 2025 – 19 september 2025. Vid redovisningsdatumet den 25 september 2025 hade en utredning om elevens behov av särskilt stöd startats för samtliga 19 elever och utredningen hade avslutats för 6 elever. Huvudmannen har den 27 januari 2026 inkommit med en redogörelse av vad som hänt i de 19 elevärendena till och med den 27 januari 2026. Av redogörelsen framgår att en utredning om behov av särskilt stöd har avslutats och rektorn har fattat beslut om att utarbeta eller inte utarbeta ett åtgärdsprogram för 17 av de 19 eleverna.

För 5 av de 19 eleverna har anmälan om att eleven kan vara i behov av särskilt stöd inkommit till rektorn den 18 juni 2025 och rektorn fattade beslut om att en utredning om behov av särskilt stöd ska startas för eleverna i september 2025. Utredningen startades sedan i oktober 2025. För 2 av de 19 eleverna inkom anmälan den 27 respektive 28 februari 2025, rektorn fattade beslut om att det skulle startas en utredning för eleverna den 31 mars 2025 och utredningen startades i maj 2025.

Lärarna uppger vid intervjuer att en elev² på lågstadiet befinner sig större delen av skoldagen ute i korridorerna. Eleven är fysiskt på plats på skolan, men har under höstterminen 2025 inte kommit in i klassrummet annat än för enstaka moment som eleven engagerar sig i. Det har hänt att eleven lämnat skolans område. Undervisande lärare uppger att lärare befarar att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i två ämnen då eleven inte visat sina kunskaper under lektionerna. Undervisande lärare har dock inte anmält detta till rektorn. Elevhälsan och rektorn uppger att de känner till omständigheterna kring eleven. Det har genomförts en frånvaroutredning för eleven. Det har inte kommit in en formell anmälan om att eleven inte uppfyller de kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas och det har därför inte startats en utredning om särskilt stöd för eleven. Rektorn uppger vid intervjun att rektorn kommer att säkerställa att lärarna anmäler att de befarar att eleven inte kommer uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i januari 2026. Om det kommer in en anmälan för eleven kan rektorn starta en utredning om behov av särskilt stöd. Eleven har avvikit från skolans område cirka två gånger. Av en sammanställning av elever som anmälts och utretts för särskilt stöd under perioden 10 december 2025 – 18 mars 2026 framgår att eleven fortsatt inte har anmälts eller utretts för särskilt stöd under vårterminen 2026.

---

² Elev 4.

En lärare uppger att en annan elev³ på mellanstadiet höstterminen 2025 befaras inte uppfylla de kriterier av bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i ämnena matematik och engelska. Detta då eleven inte visar sina kunskaper på de lektionerna. Läraren är osäker på om eleven är anmäld för att eleven kan vara i behov av särskilt stöd. Specialpedagogen och rektorn uppger att det inte inkommit en anmälan till rektorn från lärare om att eleven kan vara i behov av särskilt stöd, men att de har kännedom om elevens svårigheter och omständigheterna kring eleven. Rektorn uppger att rektorn ska uppmana lärare att lämna in en anmälan för eleven. Eleven har i ett par års tid haft svårigheter och utmaningar i sin skolsituation men dessa ökade i omfattning under höstterminen 2025. Av sammanställningen av elever som anmälts och utretts för särskilt stöd under perioden 10 december 2025 – 18 mars 2026 framgår att eleven fortsatt inte anmälts eller utretts för särskilt stöd under vårterminen 2026.

Undervisande lärare, elevhälsan och rektorn berättar i intervjuer om en elev⁴ på lågstadiet som ges undervisning av en elevassistent tillsammans med en annan elev i ett grupprum avskilt från resten av klassen merparten av sin skoldag. Eleven varit placerad i grupprummet under större delen av höstterminen 2025 för att eleven är i behov av att vara i ett litet sammanhang, men också för att andra elever i klassrummet ska kunna få studiero då eleven upprepat stör på lektionerna. Undervisande lärare uppger att eleven har ett permanent behov av undervisning i liten grupp. Eleven har inte ett utarbetat åtgärdsprogram. Elevhälsan och rektorn uppger att skälet till att elevens behov av särskilt stöd inte har utretts och att eleven inte har ett åtgärdsprogram är att det inte har inkommit en formell anmälan om att eleven inte uppfyller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Av sammanställningen av elever som anmälts och utretts för särskilt stöd under perioden 10 december – 18 mars 2026 framgår att eleven har anmälts för särskilt stöd den 18 mars 2026 och att en utredning om elevens behov av särskilt stöd pågår.

Åtgärdsprogram

Skolinspektionen har tagit del av 26 beslutade åtgärdsprogram vid Hannaskolan. I samtliga åtgärdsprogram anges huruvida eleven och vårdnadshavarna har varit delaktiga när åtgärdsprogrammet utarbetades, när åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig. Samtliga åtgärdsprogram har utarbetats av skolans specialpedagog och beslutats av rektorn.

Av ingivna åtgärdsprogram framgår att fem elever på skolan har beslut om anpassad studiegång. För fyra av de fem eleverna innehåller elevens beslut om anpassad studiegång inte information om vilka avvikelser som gjorts i

---

³ Elev 5.

⁴ Elev 13.

förhållande till den timplan som annars gäller för utbildningen.⁵ Exempelvis anges i ett beslut om anpassad studiegång vilka klockslag eleven ska befinna sig i skolan och en uppräknning av ämnen, men det framgår inte om fördelningen av undervisningstiden i de olika ämnena under dagen eller hur mycket tid som tagits bort i andra ämnen. För en annan elev anges i beslutet om anpassad studiegång att eleven ska ges undervisning på förmiddagar. Inga specifika klockslag som eleven ska befinna sig i skolan anges i åtgärdsprogrammet, enbart en uppräknning av ämnen per dag.

För sex elever⁶ på skolan anges i elevernas åtgärdsprogram att eleverna ges speciallärarstöd 60 minuter per vecka. I respektive åtgärdsprogram anges vilka klockslag per vecka som eleverna ges stödet. För fem elever anges i åtgärdsprogrammet att speciallärarstödet avser intensiv lästräning. För en elev anges i åtgärdsprogrammet att speciallärarstödet avser undervisning i svenska. Specialläraren uppger vid intervju att speciallärarstödet alltid ges i ämnet svenska eller svenska som andraspråk och att specialläraren inte får uppgifter från undervisande lärare i andra ämnen att utföra med eleverna. En jämförelse mellan den tid i veckan då elevernas åtgärdsprogram anger att stödet ges och elevernas klasscheman visar att stödet i huvudsak ges under lektioner i andra ämnen än svenska och svenska som andraspråk.

Uppföljning och utvärdering av elevernas stödinsatser

Lärare, elevassistenter, elevhälsan och rektorn uppger vid intervjuer att det finns fem elever på skolan som har undervisning i särskild undervisningsgrupp som beslutad stödåtgärd men som inte går till den särskilda undervisningsgruppen. Eleverna väljer i stället att stanna kvar i klassrummet och ges undervisning av ordinarie lärare i helklass.

Elevhälsan uppger vid intervjun att det är en svårighet när skolan vet att eleverna kan få mer särskilt stöd och därmed nå längre kunskapsmässigt om de deltog i undervisningen i den särskilda undervisningsgruppen, men inte vill lämna klassrummet. Elevhälsan ger inget svar på frågan om skolan övervägt att ge eleverna andra stödinsatser i och med att de inte uppfyller betygskriterierna eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i samtliga ämnen. Rektorn uppger att skollärdningen handleder lärarna som undervisar eleverna i ordinarie klass. Om skolan hade mer ekonomiska medel skulle skolan kunna använda sig av fler elevassistenter för stödinsatser till eleverna.

Av elevernas åtgärdsprogram framgår att två av eleverna har haft undervisning i särskild undervisningsgrupp som stödinsats sedan vårterminen 2025. Åtgärdsprogrammen har utvärderats under

---

⁵ Elev 22, elev 23, elev 33 och elev 36.

⁶ Elev 16, elev 17, elev 28, elev 46 och elev 50.

höstterminen 2025 och ett nytt åtgärdsprogram har då utarbetats för eleven med samma stödinsats. Två av eleverna har haft undervisning i särskild undervisningsgrupp som stödinsats sedan början av höstterminen 2025. Åtgärdsprogrammet har utvärderats under höstterminen med beslut om att elevernas stödinsats ska fortgå. För en elev har åtgärdsprogrammet också utarbetats i början av höstterminen 2025. Skolinspektionen har inte tagit del av något nytt åtgärdsprogram för eleven.

Att tillgodose elevernas behov av särskilt stöd

Lärare uppger vid intervjun att de stödinsatser som ges till elever i årskurs 3–4 inte är tillräckliga för att tillgodose elevernas behov. Flera elever i klassen är i behov av mer särskilt stöd. Lärare uppger också att det behövs mer personal eller resurser i årskurs 5–6. Lärare uppger att det finns behov av att ge elever stöd i ämnet matematik. De har satt igång enskilt stöd för elever i ämnet men behovet är större hos eleverna så stödet måste ökas. Rektorn uppger vid intervjun att det fortsatt finns ett behov av fler elevassistenter på skolan för att kunna ge stödinsatser till de elever som behöver det, särskilt till klassen som består av elever från årskurs 5–6. Antalet elevassistenter har ökat på låg- och mellanstadiet detta läsår från 1,5 heltidstjänster till 2 heltidstjänster.

Representanter för huvudmannen uppger vid intervjun att det finns ett växande behov av särskilt stöd på skolan och att huvudmannen har prioriterat att ansöka om stadsbidrag och tilläggsbelopp från kommunen, men att huvudmannen sällan får gehör för det. Huvudmannen har sökt om stadsbidrag som har gjort att de kan ha fler personal på skolan. En åtgärd som huvudmannen har vidtagit för att möta elevernas behov av särskilt stöd på skolan är att en särskild undervisningsgrupp ("Bryggan") har bildats och att klass F-2 har delats upp i två klasser där förskoleklassen undervisas för sig. Skolan har vidare två lärare anställda i årskurs 3–4 respektive 5–6, som bedriver undervisning i klasserna en i taget. På frågan om huvudmannen följt upp om eleverna fått sina behov av särskilt stöd tillgodosedda uppger en representant för huvudmannen att det alltid finns mer behov. Av intervju med rektorn framgår att det först var två lärare som undervisade i klass F-2. Sedan anställdes en förskoleklasslärare. Dock blev en lärare frånvarande, och därför har en lärare helt ansvar för årskurs 1–2.

Rättslig reglering

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens

behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Om en utredning enligt 3 kap. 7 § skollagen visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

Med utvärdering avses en systematisk analys och helhetsbedömning av hur åtgärderna fungerat (prop. 2013/14:160 s. 30).

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Placering i en särskild undervisningsgrupp ska ses som en lösning när alternativet att låta eleven gå kvar i den ordinarie undervisningsgruppen har prövats. Placeringen ska föranledas av elevens behov och en bedömning att dessa bäst kan tillgodose i en särskild undervisningsgrupp. Placeringen ska regelbundet omprövas. Skolan måste upplysa om möjligheten att överklaga samt noggrant dokumentera vilka beslut som fattats i samband med placeringen. Uppföljning och utvärdering av de insatta åtgärderna ska ske med viss regelbundenhet och i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare (prop. 2009/10:165 s. 293).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om åtgärdsprogram innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad

studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen. Bestämmelsen avser situationer när andra stödåtgärder inte har gett resultat (prop. 2009/10:165 s. 293 och 666).

Av förarbetena framgår bland annat följande gällande de insatser som anges i ett åtgärdsprogram. Det är viktigt att de konkreta åtgärder som avses att vidtas med anledning av det identifierade behovet av särskilt stöd anges i åtgärdsprogrammet. Om en elev har behov av regelbundna specialpedagogiska insatser i ett visst ämne kan det t.ex. anges att eleven ska undervisas av en speciallärare i det ämnet, hur många timmar per vecka det ska ske samt om denna undervisning ska ske utöver ordinarie undervisning i det aktuella ämnet eller i stället för den ordinarie undervisningen. Att såväl behovet av särskilt stöd som de konkreta åtgärder som ska vidtas anges i åtgärdsprogrammet är viktigt dels därför att åtgärdsprogrammet är ett redskap för lärare, rektorer och annan skolpersonal i arbetet med att stödja eleven så att han eller hon kan nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, dels för att eleven och vårdnadshavarna ska kunna ta ställning till om de är nöjda med de åtgärder som avses att vidtas eller om de vill överklaga beslutet om åtgärdsprogram. Det är även viktigt för att beslutet och dess effekter ska kunna följas upp och utvärderas (prop. 2013/14:160, s. 29).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det fortsatt föreligger brister i Hannaskolans arbete med särskilt stöd, även om huvudmannen i huvudsak bedöms ha vidtagit förelagda åtgärder. Skolinspektionen utvecklar nedan i vilka avseenden verksamheten inte uppfyller skollagens krav.

Anmälan och utredning av särskilt stöd

I tidigare beslut bedömde Skolinspektionen att det, utifrån att det bland skolpersonal rådde oklarheter gällande skolans rutiner, fanns en risk för att information om att en elev kan vara i behov av särskilt stöd inte anmäls till rektorn. Även om det vid uppföljningen i huvudsak framkommer att personalen känner till och följer skolans rutiner, framgår att lärare i två fall inte gjort en anmälan om särskilt stöd till rektorn trots att förutsättningarna för en sådan anmälan varit uppfyllda (se stycket nedan). Detta indikerar, enligt Skolinspektionen, att det fortfarande inte finns

fungerande rutiner som säkerställer att en anmälan av elevens eventuella behov av särskilt stöd görs till rektorn.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det fortsatt finns brister i Hannaskolans arbete med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Avseende två elever uppger rektorn att rektorn inte mottagit en formell anmälan från lärare om att eleverna kan vara i behov av särskilt stöd och att rektorn av den anledningen inte heller startat en utredning om behov av särskilt stöd för eleverna. Av utredningen framgår dock att såväl rektorn som elevhälsan under en termins tid eller längre, varit medvetna om elevernas omfattande svårigheter i sin skolsituation och omständigheterna kring eleverna. Skolinspektionen konstaterar därmed att rektorn fått tillräcklig information från lärarna om eleverna för att förutsättningarna för att starta en utredning om särskilt stöd varit uppfyllt. Rektorn behöver skyndsamt starta en utredning av elevens behov av särskilt stöd oavsett hur rektorn informeras om elevens svårigheter. Rektorn har, trots att rektorn via Skolinspektionens intervjuer gjorts medveten om att de båda eleverna inte längre uppfyller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i vissa ämnen, ändå inte startat en utredning om elevernas behov av särskilt stöd.

Vidare framkommer att rektorn fortfarande inte alltid ser till att en elevs behov av särskilt stöd skyndsamt utreds när en lärare anmält att det kan befaras att eleven, trots att eleven getts stöd i form av extra anpassningar, inte kommer att uppfylla betygskriterierna eller de kriterier för bedömning som minst ska uppfyllas. För sju elever har det tagit flera månader från det att eleven anmälts till att utredningen startats för eleven.

För en elev framgår av Skolinspektionens utredning att eleven getts undervisning i mindre grupp skiljt från resten av klassen under en längre tid utan att insatsen har föregåtts av en utredning om elevens behov av särskilt stöd och att det utarbetats ett åtgärdsprogram för eleven. Undervisning i mindre grupp skiljt från resten av klassen under en längre sammanhängande tidsperiod är att anse som särskilt stöd i form av särskild undervisningsgrupp. Det är en brist att skolan genomför en sådan åtgärd utan föregående utredning och beslut. Om en elev ges särskilt stöd utan att elevens behov av stödet har utretts finns risk att elevens beslutade stödinsatser inte motsvarar elevens behov. Tillvägagångssättet innebär också att elevens vårdnadshavare inte getts möjlighet att överklaga de beslutade stödinsatserna.

Skolinspektionen konstaterar sammantaget att verksamheten alltjämt inte uppfyller skollagens krav på att skyndsamt utreda elever som kan vara i behov av särskilt stöd. Det medför att flera elever vid Hannaskolan inte får eller riskerar att inte få det stöd de har rätt till samt att nödvändiga stödåtgärder inte kommer på plats i tid. Även om brister kvarstår får anses

att huvudmannen har följt föreläggandet i denna del såsom det varit utformat, då rektorn har inlett en utredning om särskilt stöd för varje anmälan som gjorts till rektorn.⁷

Åtgärdsprogram

Annat har inte framkommit än att rektorn för varje färdigställd utredning har fattat beslut om åtgärdsprogram eller att åtgärdsprogram inte ska utarbetas. Skolinspektionen bedömer dock att det fortsatt föreligger brister avseende att åtgärdsprogram inte klargör hur elevens behov ska tillgodoses och att huvudmannen inte fullt ut har följt Skolinspektionens föreläggande i denna del.⁸

Utifrån ingivna åtgärdsprogram konstaterar Skolinspektionen att det fortsatt av åtgärdsprogrammen inte framgår om det speciallärarstöd som ges till elever på skolan ges i stället för ordinarie undervisning eller som komplement till denna. Av dokumentstudier av klassscheman och åtgärdsprogram samt av intervjuer framgår att speciallärarstödet alltid ges i ämnet svenska eller svenska som andraspråk och att det i regel ges i stället för undervisning i andra ämnen. Denna uppgift finns inte angiven i fem elevers åtgärdsprogram.

Av flera av skolans beslut om anpassad studiegång framgår inte vilka avvikelser som görs från den av huvudmannen beslutade timplanen samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Skolinspektionen bedömer därför att besluten om anpassad studiegång inte är fattade i enlighet med författningarnas krav.

Uppföljning och utvärdering av elevernas stödinsatser

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Hannaskolan inte uppfyller skollagens krav vad gäller utvärdering av åtgärdsprogram.

Med uppföljning av åtgärdsprogrammet avses ansvarig personals kontinuerliga arbete med att följa upp elevens stödåtgärder. En utvärdering av åtgärderna är en mer systematisk analys och helhetsbedömning som den ansvariga personalen gör av hur åtgärderna har fungerat. Efter utvärderingen tar skolan ställning till elevens fortsatta behov av särskilt stöd och fattar beslut om nytt åtgärdsprogram eller, om eleven inte längre är i behov av särskilt stöd, beslut om att avsluta åtgärdsprogram.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det finns elever på skolan som har stödinsatser som beslutats i ett åtgärdsprogram, men som eleverna inte accepterar att ta emot. Skolan har följt upp elevernas åtgärdsprogram och i

---

⁷ Detta avser p. 11 under rubriken Särskilt stöd (s. 3) i Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite den 25 februari 2025.

⁸ Detta avser p. 14 under rubriken Särskilt stöd (s. 4) i Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite den 25 februari 2025.

vissa fall utarbetat ett nytt åtgärdsprogram efter utvärderingen. Den personal som ansvarat för utvärderingen och utarbetandet av de nya åtgärdsprogrammen har trots att kännedom finns om att eleverna inte accepterar stödinsatsen låtit insatserna löpa på. Utvärderingarna innehåller inte någon analys av resultatet av stödinsatserna eller överväganden om eleverna bör ges andra stödinsatser i stället. Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av ovanstående att skolan inte uppfyller skollagens krav vad gäller utvärdering av åtgärdsprogram, då detta ska innefatta en analys och helhetsbedömning av hur åtgärderna fungerat. En konsekvens är att eleverna fortsatt inte får sina stödbehov tillgodosedda.

Sammanfattande bedömning

Även om det finns elever som inte ges stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram (se under rubriken ovan), är det inte visat att verksamheten brister i detta avseende. Det framkommer dock generella utlåtanden om att behovet av särskilt stöd på skolan är stort och att det finns elever som behöver mer särskilt stöd än de får. Skolinspektionen bedömer, utifrån uppgifter från skolpersonal och rektorn samt till viss del även från huvudmannen, att elevernas behov av särskilt stöd är mer omfattande än vad skolan kan tillgodose. Det vill säga att det finns elever på skolan som inte ges särskilt stöd i den omfattning som de behöver för att ha möjlighet att uppfylla gällande betygskriterier/bedömningskriterier.

Det är allvarligt att det, trots Skolinspektionens tidigare beslut, fortfarande föreligger brister i arbetet med utredning om särskilt stöd och åtgärdsprogram. Skolinspektionen bedömer att bristerna i arbetet med särskilt stöd hänförs till att resurserna inte är tillräckliga i förhållande till elevernas förutsättningar och behov och de förhållanden som råder vid skolan. Det framkommer samstämmiga uppgifter om att det behövs mer resurser för att tillgodose elevernas behov av särskilt stöd. Behovet är känt för huvudmannen, men såvitt Skolinspektionen förstår, är huvudmannens möjligheter att fördela ytterligare resurser beroende av att huvudmannen ansöker om och erhåller statsbidrag och tilläggsbelopp. Detta talar för att huvudmannen inte har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen i det här avseendet.

Skolinspektionen kan inte heller se att det har skett någon reell ökning av lärarresursen, även om en lärare anställts för undervisning i förskoleklassen framkommer att en lärare som var planerad för undervisning i årskurs 1–2 varit frånvarande, vilket innebär att det fortsatt varit två lärare på samma antal elever.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionens tidigare beslut

I beslutet den 25 februari 2025 bedömde Skolinspektionen att Hannaskolan inte uppfyllde skollagens krav vad gäller utredning av orsaker till elevers frånvaro. Detta då det fanns ett flertal elever som hade upprepad eller längre frånvaro men där skolan inte genomfört en utredning av orsaker till frånvaron. Det rådde oklarheter kring hur och när en frånvaroutredning skulle genomföras samt vem som var ansvarig för genomförandet. Vidare anmälde rektorn inte alltid till huvudmannen när en utredning om en elevs frånvaro hade inletts.

Skolans arbete med att utreda frånvaro

Huvudmannen uppger i redovisningen av vidtagna åtgärder att personalen på Hannaskolan informerats om skollagens krav på utredning samt om skolenhetens rutiner för arbetet med frånvaro vid tre tillfällen under perioden 11 december 2024 till och med 19 mars 2025. Huvudmannen har tagit fram en handlingsplan för skolnärvaro som bland annat innehåller uppgift om registrering av elevernas frånvaro och närvaro, när en frånvaroutredning ska startas, vem som ska genomföra utredningen och hur den ska dokumenteras samt att rektorn ska meddela huvudmannen och elevens hemkommun när en frånvaroutredning har startats.

Skolinspektionen har mottagit en sammanställning av de elever som skolan har identifierat har upprepad eller långvarig frånvaro under läsåret 2025/26. Sammanställningen består av en lista med 13 elever som alla har en sammanlagd frånvaro under höstterminen 2025 på över 20 procent. För tio av eleverna anges att skolan startat en frånvaroutredning för eleven och att elevens hemkommun har informerats i om att utredningen har startats för eleven. Av sammanställningen framgår att rektorn i flera fall dröjt mellan en och två månader från det att frånvaroutredningen startats för en elev tills rektorn anmält detta till hemkommunen.

Lärare uppger i intervju att sedan sammanställningen skickades in till Skolinspektionen har skolan även startat en utredning för ytterligare en av dessa elever. De resterande två eleverna uppger lärare och rektorn har en kontinuerlig frånvaroproblematik varvid ingen ny frånvaroutredning har gjorts. Rektorn har dock lämnat uppgift till elevernas hemkommuner om att eleverna även denna termin har hög frånvaro.

Lärarna uppger vid intervjuer att det är elevens mentor som ansvarar för att genomföra den första delen av en frånvaroutredning och ha samtal med eleven och dess vårdnadshavare. Lärarna genomför för närvarande frånvaroutredningar för ytterligare sex elever. I övrigt finns inte några fler

elever på skolan som lärarna anser har upprepad eller långvarig frånvaro som skolan inte har startat frånvaroutredning för.

Skolinspektionen har tagit del av 16 frånvaroutredningar som genomförts på skolan under perioden 1 januari 2025 – 16 oktober 2025. Samtliga utredningar har dokumenterats skriftligt och innehåller uppgifter om vilka orsaker som ligger bakom elevens frånvaro och vilka insatser som ska vidtas för att öka elevens närvaro på skolan. Vidare innehåller utredningarna uppgift om att samråd har skett med eleven och elevens vårdnadshavare. För elva elever har det även genomförts en utredning om elevens behov av särskilt stöd. I 15 av 16 genomförda utredningarna har personal i elevhälsan genomfört en analys. För en av eleverna vars frånvaroutredning genomfördes i september 2025 är fältet för analys av elevhälsan inte ifyllt. Mentorn uppger vid intervjun att utredningen är slutförd för eleven och att specialpedagogen genomfört analysen efter kartläggningen av elevens frånvaro, men att det inte har dokumenterats. Rektorn uppger vid intervjun att rektorn inte anmält att det inletts en frånvaroutredning för eleven till elevens hemkommun då rektorn inte kände till att utredningen var slutförd.⁹ Vidare uppger rektorn att rektorn också missat att anmäla till hemkommunen att en frånvaroutredning startats för ytterligare en elev under våren 2025.¹⁰

Skolinspektionen har tagit del av en sammanställning av de anmälningar om att en frånvaroutredning har startat som rektorn gjort till huvudmannen. Vid en jämförelse mellan datumen för när rektorn anmält till huvudmannen samt när elevernas frånvaroutredningar startats framgår att rektorn vid flera tillfällen anmält till huvudmannen när elevens frånvaroutredning har avslutats. För en elev till exempel påbörjades elevens frånvaroutredning den 24 oktober 2025. Utredningen avslutades den 25 november 2025 och anmälan om att det startats en frånvaroutredning för eleven inkom till huvudmannen den 5 december 2025.¹¹ För två elever påbörjades frånvaroutredningen den 27 mars 2025. Utredningen avslutades den 9 april respektive den 9 maj 2025 och anmälan inkom till huvudmannen den 21 maj 2025.¹²

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att barn som är bosatta i Sverige har skolplikt (7 kap. 2 § skollagen).

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro från verksamheten i grundskolan ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig

---

⁹ Elev 24.

¹⁰ Elev 55.

¹¹ Elev 29.

¹² Elev 2 och elev 59.

frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen (7 kap. 19 a § skollagen).

Huvudmannen ska se till att eleverna i huvudmannens grundskola fullgör sin skolgång. När det har inletts en utredning om elevens frånvaro ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen (7 kap. 22 § skollagen).

Av förarbeten framgår att det är den kommun där eleven är bosatt som har det övergripande ansvaret för att se till att eleven fullgör sin skolgång, även om skolgången sker i en skola med en annan huvudman än hemkommunen. För att hemkommunen ska kunna ta ansvaret för skolpliktsbevakningen behöver hemkommunen ha kännedom om frånvaron bland alla elever i skolpliktsålder som är bosatta i kommunen. Att huvudmän och hemkommuner har information och rutiner gällande elevers frånvaro utgör en förutsättning för att de ska kunna fullgöra sina skyldigheter. En skyldighet att lämna uppgift till hemkommunen när en utredning om upprepad eller längre frånvaro inletts ökar möjligheten att snabbt vidta de åtgärder som kan behövas för att eleven ska få sin rätt till utbildning tillgodosedd (prop. 2017/18:182 s 65f).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar inledningsvis att Umeå Kristna Skolförening har vidtagit de åtgärder som Skolinspektionen i beslutet den 25 februari 2025 förelade huvudmannen att vidta avseende utredning av frånvaro. Av Skolinspektionens utredning framgår att skolpersonalen numera har kännedom om den utredningsskyldighet som föreligger enligt skollagen och skolans rutiner för genomförande av utredning av frånvaro. Vidare framgår att elevers frånvaro utreds och att åtgärder vidtas för att elevens närvaro i utbildningen ska öka i de fall skolan konstaterat att en elev har upprepad eller längre frånvaro.

Skolinspektionen konstaterar dock att det fortsatt finns brister i fråga om anmälningsskyldighet till huvudmannen och att föreläggandet inte har följts i denna del.¹³ Av Skolinspektionens utredning framgår att rektorn ibland avvaktar med att informera huvudmannen om att en frånvaroutredning startats för en elev till dess att utredningen är avslutad. Rektorn har också gett uttryck för att anmälan i ett fall inte gjorts med anledning av att

---

¹³ Detta avser p. 4 under rubriken Frånvaro (s. 5) i Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite den 25 februari 2025.

rektorn inte visste om att utredningen var avslutad för eleven. Det framgår även att rektorn, som huvudmannen uppdragit uppgiften, inte alltid informerar elevens hemkommun om att en frånvaroutredning har inletts för en elev. Rektorn har i vissa fall dröjt upp till två månader med att anmäla till hemkommunen att en utredning om frånvaro har inletts för en elev. Skolinspektionen bedömer att detta inte lever upp till skollagens krav på att snarast lämna uppgift till huvudmannen och elevens hemkommun när en utredning om frånvaro har inletts.

Hemkommunen har det övergripande ansvaret för att de elever som är folkbokförda i kommunen ska fullgöra sin skolplikt. En frånvaroutredning kan beroende på omständigheterna ta olika lång tid att genomföra. En komplicerad frånvaroutredning kan pågå under en längre tidsperiod. Det är därmed av stor vikt att huvudmannen anmäler till hemkommunen när frånvaroutredningen inleds. Annars kan hemkommunen inte fullgöra sitt skolpliktsansvar.

Av utredningen framgår att huvudmannen delegerat sitt ansvar för att anmäla till hemkommunen om att en frånvaroutredning har startats. Skolinspektionen framhåller att huvudmannen har ansvar för att säkerställa att delegerade uppgifter enligt skolförfattningarna utförs.

Nya brister – Trygghet och studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen delar in detta avsnitt under rubrikerna: Åtgärdande arbete för att skapa studiero, Åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling, Förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero samt Förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling.

Åtgärdande arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Situationen när det gäller studiero på skolan

Eleverna i årskurs 1–6 uppger vid intervjuer att det dagligen, alternativt flera gånger per vecka är så dålig studiero på lektionerna att det är svårt för dem att genomföra sitt skolarbete. Till exempel framkommer att elever skriker till varandra tvärs över klassrummet. Vanligt förekommande är också att elever springer runt i, eller in och ut från, klassrummet. Det händer också att elever står på bänkarna eller kastar saker i klassrummet. Vidare leker eleverna i en klass en lek på lektionerna som innebär att

eleverna får slå varandra vid vissa tidpunkter. Eleverna upphör oftast inte med det störande beteendet när läraren säger till. Några elever uppger vidare att studieron är sämre på vissa lektioner som hålls av specifika lärare och att det fungerar bättre på lektioner där läraren är sträng.

Såväl undervisande lärare som elever i årskurs 3–6 uppger vid intervjuer att studieron påverkas negativt av ljud från klassrummet intill då det är lyhört i lokalen. Det beror dels på att ljudnivån är så hög från klassrummet bredvid, dels att elever från båda klasserna återkommande öppnar en dörr mellan klassrummen och ropar eller kastar in saker i det andra rummet. Det är också vanligt förekommande att elever som har rast passerar förbi i korridoren och knackar på dörren. Lärarna har efterfrågat mer ljuddämpning från skolledningen, men uppger att skolan har bara fått ljuddämpning till en viss del. En lärare har också efterfrågat mer personal före och efter raster till korridorerna för att förbättra studieron.

Lärarna upplever att det blir mycket tjat och att elever som ombeds att lämna klassrummet inte gör det. Eleven kan vara kvar i klassrummet och till exempel sitta och sparka i ett skåp i stället. Ett dilemma för lärare är också att om läraren visar ut eleven står eleven utan tillsyn av läraren. Lärarna uppger vidare att risken är att eleven upplever utvisningen som kränkande. Lärarna uppger att det stöd de fått av skolledningen eller huvudmannen avseende studierosproblematiken är dels att skolchefen gått igenom konsekvenstrappan och vilka åtgärder en lärare har rätt att vidta. Dels kan lärarna få konkreta tips av elevhälsans psykolog och hjälp av specialpedagogen med var gränsen går för när en elev kränks. På frågan om lärarna via det givna stödet hittat några verktyg som fungerar när elever inte ändrar sitt beteende vid tillsägelser svarar en lärare att läraren på egen hand vidareutbildat sig på fritiden och en annan lärare svarar att läraren använt sig av lågaffektivt bemötande.

Flera av de företeelser som eleverna beskriver vid intervjuer observerades av Skolinspektionen vid de lektionsobservationer som genomfördes på låg- och mellanstadiet den 16 oktober 2025. På flera lektioner ropade elever återkommande saker rakt ut i klassrummet, sprang runt i klassrummet eller in och ut ur klassrummet och slog i dörren. Vidare fanns situationer där elever stod eller satt på skolbänken, kastade läromedel, slog läraren eller uttryckte sig verbalt kränkande om andra personer till exempel utifrån etnicitet. I de allra flesta fall så ändrade eleverna inte sitt beteende när de fick en tillsägelse av läraren, och i flera fall använde eleven som fick en tillsägelse sig av ett grovt språkbruk gentemot läraren som sagt till eleven.

Ytterligare om situationen när det gäller studiero i respektive klass

En lärare som undervisar i årskurs 1–2 uppger vid intervjun att studieron har förbättrats i klassen sedan Skolinspektionens tillsynsbesök i oktober 2025. Förbättringen beror bland annat på att en förskollärare anställts som

undervisar förskoleklassen för sig i en egen grupp samt att två elever ges undervisning skiljt från resten av klassen av en elevassistent. Läraren nämner vid intervjun fyra elever¹⁴ som fortsatt stör på lektionerna och uppger att skolan är en bit på väg i arbetet med studiero, men är ännu inte framme där skolan bör vara. Rektorn säger vid intervjun att rektorn tror att anledningen till att de fyra eleverna i klassen stör på lektionen är att det var tänkt att två lärare skulle undervisa i årskurs 1–2, men att det istället enbart blev en undervisande lärare i klassen som är ny i yrket. Även rektorn uppger att studieron har förbättrats i klassen efter det att rektorn har anställt en förskollärare som undervisar förskoleklassen separat.

Undervisande lärare i årskurs 3–4 uppger vid intervjuer att det är svårt att få till en god studiero i klasserna även om det går bättre vissa dagar. Enligt lärarna har det blivit något lugnare i klassrummet i och med att några av de elever som upprepat stör på lektionerna går i särskild undervisningsgrupp. Det kan dock då bli dålig studiero i den särskilda undervisningsgruppen i stället. Vidare uppger lärarna att det trots att några elever undervisas i den särskilda undervisningsgruppen ändå finns elever som är kvar i klassrummet som upprepat stör på lektionerna.

Lärarna som undervisar i årskurs 5–6 uppger vid intervjun att studieron i klassen ofta är bristfällig och har försämrats under höstterminen 2025. Det är sällan som läraren kan hålla en hel lektion med god studiero. Elever kan svara trotsigt vid tillsägelser och lärarna har börjat att systematiskt visa ut elever som stör efter att eleven fått ett par tillsägelser. Den dåliga studieron påverkar elevernas kunskapsresultat negativt. Tidigare fanns en elevassistent i klassrummet, men efter höstlovet 2025 flyttades denna till en särskild undervisningsgrupp i årskurs 3–4. Enligt både lärare och rektor försämrade detta studieron ytterligare. Klassen är liten, men många elever har behov av särskilt stöd. Rektorn uppger vid intervjun att rektorn och huvudmannen har gjort en handlingsplan för klassen.¹⁵

Elever och lärare på högstadiet uppger vid intervjuer att studieron är relativt god på högstadiet. Några elever uppger att det händer att elever stör på lektionerna exempelvis att elever pratar med varandra under hela lektionen. En elev upplever att eleverna inte alltid slutar störa när läraren säger till men två andra elever uppger att eleverna då slutar direkt med sitt beteende. Lärarna uppger att de inte ser att det finns problem med studiero i årskurs 8 och 9 men att det finns viss problematik i årskurs 7.

I intervju uppger rektorn att rektorn är bekymrad över studieron i årskurs 3–4 och 5–6 men att det i årskurs 1–2 är en positiv trend. Problematiken märktes först i årskurs 3–4 men det är egentligen från mitten av oktober

---

¹⁴ Elev 10, elev 13, elev 14 och elev 19.

¹⁵ Se nedan under rubriken Ytterligare åtgärder som rektorn och huvudmannen vidtar för att skapa trygghet och studiero.

2025 som problematiken uppmärksammades i årskurs 5–6. Huvudmannen uppger att studieron inte är bra, framförallt gäller det årskurs 3–6 där situationen har eskalerat från oktober 2025.

Utredning av ordningsstörande beteende

Lärarna uppger vid intervjuer att det finns 16¹⁶ elever på skolan som upprepat stör på lektionerna. Rektorn uppger vid intervjun att rektorn känner till att åtminstone 15 av de 16 eleverna upprepat stör på lektionen.¹⁷ På frågan om det genomförts någon utredning om ordningsstörande beteende för de nämnda eleverna svarar rektorn att det oftast görs en utredning om elevens behov av särskilt stöd när en elev upprepat stör på lektionerna. En utredning om särskilt stöd har gjorts för 1 av de 16 eleverna. Rektorn uppger vidare att rektorn för 5 elever har genomfört en utredning av ordningsstörande beteende på individnivå.

Avseende 4¹⁸ elever har rektorn genomfört en utredning av ordningsstörande beteende och satt in åtgärder för att eleverna ska ändra sitt beteende på klassnivå men inte på individnivå. Huvudmannen uppger i ett yttrande i januari 2026 att det skulle kunna bli aktuellt med en individuell utredning om ordningsstörande beteende för de elever som rektorn genomfört en utredning om ordningsstörande beteende på gruppnivå. Det är aktuellt för 1 av de 4 eleverna.

För 4¹⁹ av de 16 eleverna uppger rektorn att rektorn inte alls startat någon utredning av ordningsstörande beteende.

Rättslig reglering

Studiero

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och *undervisningen av studiero*. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen.

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen).

Utredning och åtgärder vid en elevs ordningsstörande beteende

Om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om

---

¹⁶ Elev 4, elev 5, elev 6, elev 7, elev 8, elev 10, elev 12, elev 13, elev 14, elev 17, elev 18, elev 19, elev 37, elev 38, elev 39 och elev 40.

¹⁷ Se not ovan, förutom elev 7.

¹⁸ Elev 38, elev 39 och elev 40.

¹⁹ Elev 10, elev 13, elev 14 och elev 19.

föreläggningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § skollagen är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas (5 kap. 9 § skollagen). Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 5 kap. 9 § skollagen ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende (5 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolmiljön inte präglas av studiero och att det finns brister som rör utredning vid en elevs ordningsstörande beteende.

Situationen på skolan när det gäller studiero

Av Skolinspektionens utredning framgår att det i årskurs 1–6 ofta, dagligen eller flera gånger per vecka, är så dålig studiero att eleverna har svårt att koncentrera sig på undervisningen. Ordningen störs bland annat av att elever går ut och in i klassrummen, springer runt, pratar högt eller skriker och kastar saker i klassrummet. Det framkommer vidare att elever inte lyssnar på lärares tillrättavisningar. Den bristande studieron påverkar elevernas lärande negativt och lärarna måste fokusera på att försöka upprätthålla studiero istället för på undervisningen.

Utredning av ordningsstörande beteende

Av Skolinspektionens utredning framgår att rektorn inte alltid startar en individuell utredning när en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen i klassrummet. För fyra elever har rektorn, trots att rektorn har kännedom om att eleverna upprepat stör på lektionen, inte startat någon utredning om ordningsstörande beteende. För fyra andra elever har rektorn genomfört en utredning om ordningsstörande beteende och vidtagit åtgärder på gruppnivå. Detta är en brist då orsaken till att en elev upprepat stör på lektionerna och vilka åtgärder som behöver vidtas för att få eleven att ändra sitt beteende är individuell och kan inte generaliseras på gruppnivå. Rektorn riskerar i de fallen att missa individuella faktorer till att eleven stör på lektionerna och att de åtgärder som vidtas inte svarar mot den individuella orsaken till beteendet.

Åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Situationen när det gäller trygghet på skolan och förekomsten av kränkande behandling

Elever uppger vid 9 av 10 genomförda elevintervjuer att elever upprepat och i många fall dagligen kränker varandra på skolan. Särskilt vanligt

förekommande är kränkningar baserat på utseende, etnicitet och sexuell läggning. Flera elever uppger att det som gör dem ledsna på skolan är när de blir slagna eller retade. Såväl elever som lärare, elevassistenter och rektorn uppger att de flesta kränkningar på skolan sker mellan elever i årskurs 3–6. Eleverna i de årskurserna kränker varandra dagligen, eller åtminstone vid flera tillfällen i veckan. Lärarna som undervisar i årskurs 1–6 uppger att eleverna inte behandlar varandra bra på skolan och att det har skett en ökning i antalet kränkningar i de årskurserna. Flera klasser är inblandade i konflikter och eleverna säger ofta fula ord till varandra. Elever uppger att det förekommer att elever säger kränkande ord till varandra och sedan säger att det är på skoj. En elev uppger "Även om man skojar sägs det en hel del saker som inte är på skoj". Flera lärare uppger vid intervjuer att de märker att elever tar illa vid sig av de ord som sägs.

Särskilt i årskurs 5–6 har situationen avseende kränkningar ökat under hösten 2025. Rektorn och huvudmannen har därför beslutat om en handlingsplan för klassen.²⁰ Flera elever berättar om fysiska kränkningar som skett i klassen. Till exempel att en elev kastat en sax på en annan elev, att elever brottas och sparkas. Utöver det uppger eleverna att det pågår mobbning och att det sägs fula ord i klassen. Några elever uppger att det kommer nya lärare till klass 5–6 hela tiden, klassen har bytt lärare tre gånger under höstterminen 2025 vilket påverkar situationen i klassen.

Våld mellan elever är vanligt förekommande i vissa klasser på skolan enligt flera intervjuade elever. En elev berättar att det händer att det hörs mycket skrik och gråt i korridoren, vilket eleven tycker är otäckt. I flera intervjuer berättar elever om olika händelser där det förekommit bråk med slag, sparkar eller att föremål kastats.

Vad gäller årskurs 1–6 anger eleverna i 5 av 8 genomförda intervjuer att de är rädda för någon på skolan samt att det finns problem på skolan med att elever säger rasistiska saker till elever med utländsk bakgrund. Lärare och personal i elevhälsan uppger att elever med utländsk bakgrund kan säga saker till varandra om hudfärg och att eleverna tycker att det är okej när de gör det sinsemellan, men tar illa vid sig när andra gör det. Elevhälsan uppger vid intervjun att personalen hör att det förekommer rasism på skolan och att personal har tagit upp med skolledningen att skolan måste arbeta särskilt med det.

Vid 5 av totalt 10 genomförda intervjuer uppger eleverna att det finns elever på skolan som upprepat kränks på grund av sin sexuella läggning. En lärare uppger att pojkarna i en klass på högstadiet har en homofobisk jargong. Läraren uppger vidare att läraren har pratat med eleverna om att det inte är okej, men att det inte hjälper. Läraren har även tagit upp det på

---

²⁰ Se nedan under rubriken Ytterligare åtgärder som rektorn och huvudmannen vidtar för att skapa trygghet och studiero.

en lektion om mänskliga rättigheter och valt ut en bok för eleverna att läsa som behandlar den typen av frågor. Flera lärare som undervisar i andra klasser uppger också vid intervjuer att det förekommer negativa attityder till homosexualitet på skolan. Elevhälsan uppger att flera av dem känner till att pojkarna på högstadiet kan kalla varandra för böger, men det är oftast inte riktat mot någon särskild person. Elevhälsan förutsätter att lärarna arbetar med problemet men elevhälsan eller skolledningen har inte initierat något arbete med det.

Av anmälningar om kränkande behandling och beslut om disciplinära åtgärder som Skolinspektionen tagit del av samt elevers utsagor vid intervjuer framgår att lärare återkommande utsätts för våld av elever på skolan. Elever slår, river, sparkar och knuffar omkull lärare när de får en tillsägelse eller inte får som de vill. Elever från en klass berättar exempelvis om en elev som nyligen slog en lärare med en sop och sparkade en lärare. Lärarna behövde låsa in den våldsamma eleven i biblioteket. Några elever uppger att de tycker att det är otäcktt att när lärare utsätts för våld. Även elevhälsan uppger att elevernas känsla av trygghet påverkas negativt när de bevittnar att lärarna utsätts för våld.

Uppmärksamma och ingripa för att förhindra kränkande behandling eller för att tillförsäkra elever trygghet

Flera elever uppger att personalen inte gör tillräckligt för att eleverna ska vara trygga på skolan. En elev säger att personalen behöver vara mer strikta. Vid flera intervjuer uppger elever att skolpersonalen inte alltid agerar när elever blir illa behandlade. Elever uppger att personalen inte alltid gör något eller säger till om de ser att elever blir retade eller slagna.

En elev i mellanstadiet berättar att det var ett stort bråk veckan innan intervjun och att det var eleverna som löste det och inte lärarna. I en annan intervju med elever i samma klass uppger en elev att lärarna kollade på när det inträffade bråk mellan elever och att det var kompisarna som fick avbryta bråket. I samma intervju berättar elever om ytterligare två händelser där lärare sett men inte ingripit när elever varit handgripliga mot andra elever (i ett fall tog en elev en annan elev i kragen och i ett fall blev en elev slagen av en äldre elev på en lektion).

En yngre elev uppger att personalen inte gör någonting när eleven blir retad och slagen av äldre elever. Särskilt en annan elev retar eleven för elevens utseende och etnicitet och slår eleven. Det sker nästan varje dag och har pågått sedan början av höstterminen 2025. Lärare uppger vid intervjun att de känner till att eleven utsätts för kränkande behandling av de äldre eleverna, men att eleven också söker upp de äldre eleverna.

Flera elever vid olika intervjuer berättar om en specifik elev som dagligen bland annat säger rasistiska eller homofobiska saker till de andra eleverna.

Eleverna uppger att lärarna hör när eleven säger sådant till dem. En elev säger att detta har pågått under så lång tid att eleven inte bryr sig om det längre. Lärarna och en elevassistent uppger vid intervjuer att det stämmer att eleven upprepat kränker andra elever. Det händer varje dag och ibland vid varje lektion. Ibland säger eleven det rakt ut och inte riktat till någon specifik elev. Personal uppger att eleven säger kränkande saker subtilt och att eleven hinner säga en hel del saker till andra elever som vuxna inte hinner uppfatta.

Flera elever uppger att kränkningar inte upphör även om lärarna säger till. I vissa fall tilltar kränkningarna i omfattning i stället. En elev uppger att lärarna försöker ta elever till olika rum och prata med dem om något händer, men att kränkningarna inte upphör efter att läraren talat med eleverna. Elever från en klass på mellanstadiet uppger till exempel att det finns en elev som blir kallad för bög varje dag. Elever uppger att personalen hör och säger "nej ni ska inte säga så" men gör inget mer åt det och att det fortsätter. Eleverna tycker inte att skolan har gjort något särskilt för att få det att upphöra. I en annan intervju uppger en elev att om elever säger bög kan skolpersonal "knappt ens säga att man inte säger så". Elever uppger att skolpersonal inte tar tag i problemen. En elev säger att om det varit bråk pratar personal inte ens med eleven, utan säger "vi tar det sen" men sedan gör personalen inte det. Det finns även elever som säger att de har vant sig vid eller att de ignorerar nedsättande tillmälen.

Vid en annan intervju berättar eleverna om en elev i deras klass som upprepat slår de andra eleverna, men att den eleven också blir retad av de andra eleverna i klassen och att det har blivit en "alla mot en" situation där alla i klassen agerar tillsammans mot eleven. Undervisande lärare uppger vid intervjun att det stämmer att eleven är utsatt men att eleven också själv retas. Läraren gör en anmälan om kränkande behandling när eleven själv blir ledsen, men mest har lärarna haft samtal med eleven och samtal med vårdnadshavarna.

Rektorn uppger att kränkningar mellan elever är kopplade till studieron och elever som är i behov av särskilt stöd samt att lärarbyten och liknande omständigheter också påverkar.

Rutiner för anmälan om kränkande behandling

Lärare, elevhälsan och rektorn uppger vid intervjuer att den personal som anmäler kränkningen ska fylla i en pappersblankett. Huvudmannen har utöver pappersblanketten infört ett digitalt system för anmälan av kränkande behandling. Anledningen är att huvudmannen kontinuerligt ska få in de anmälningar om kränkande behandling som gjorts till rektorn. I den digitala anmälan ska anmälaren inte fylla i lika detaljerad information som i de anmälningar som görs på papper. En lärare uppger vid intervjun att rutinen med att skolpersonalen ska göra dubbla anmälningar, både en

digital anmälan och en anmälan på pappersblankett är ett hinder för läraren avseende att anmäla kränkande behandling. Detta då det tar lång tid att göra de båda anmälningarna.

Arbetet med att anmäla kränkande behandling

Flera i skolpersonalen uppger vid intervjuer att det i vissa klasser sker så pass många kränkningar per dag att det inte finns tidsmässiga förutsättningar för dem att anmäla alla kränkningar de har kännedom om. Lärarna som undervisar årskurs 1–6 uppger att de inte gör en anmälan om kränkande behandling varje gång som en elev säger ett kränkande eller olämpligt ord. De gör bara en anmälan om det skett en allvarlig kränkning eller om det sker upprepat. Lärarna uppger vidare att om det finns ett pågående ärende för en elev där det är känt på skolan att eleven upprepat kränker andra elever görs inte en anmälan om kränkande behandling när eleven på nytt kränker andra elever. En lärare uppger att läraren till exempel skulle få göra fem till sex anmälningar per dag om läraren skulle anmäla varje händelse separat. En lärare uppger att man kan sammanfatta de kränkningar som skett under en viss tidsperiod i anmälan om kränkande behandling. En skolpersonal uppger att det i praktiken inte går att anmäla när det gäller elever som säger kränkande saker hela tiden.

Rektorn uppger vid intervjun att rektorn känner till att det är svårt för lärarna att tidsmässigt hinna med att anmäla alla kränkningar som de har kännedom om. Rektorn har instruerat personalen att de kan göra en anmälan per vecka i stället för flera om det ofta sker kränkningar. Däremot har rektorn inte sagt till lärarna att de inte behöver anmäla kränkningar som sker om det redan finns ett pågående arbete kring en elev som ofta kränker andra. Representanter för huvudmannen uppger att de på arbetslagsträffar har informerat personalen om när de ska göra en anmälan om kränkande behandling. Personalen kan ha en egen anteckningsbok att anteckna händelser i eftersom det inte alltid behöver skrivas en anmälan för alla händelser. Exempelvis om en elev ropar ord som är nedvärderande kan det bara antecknas i boken eftersom det händer så många gånger per dag. Då kan personalen samla ihop det och identifiera att det här måste de jobba med. Men om kränkningen är återkommande vill huvudmannen att det dokumenteras.

Huvudmannen framför i ett yttrande i januari 2026 att skolpersonalen inte har möjlighet att göra anmälningar om kränkande behandling vid varje tillfälle i klasser där det ofta sker kränkningar. Skolan har noterat att kränkningarna mellan elever har ökat i mängd och vilka elever det är som kränker andra. Kränkningar sker i stort sett på varje lektion och är ofta mycket subtila; de sägs tyst så personal inte ska höra och med ord som personalen inte förstår är kränkande förrän de ser eller hör reaktionen på den som blir utsatt. För att kunna hantera mängden och få stopp på

kränkningarna har ett noteringsblock börjat användas av elevassistenten på varje lektion. Där noteras varje kränkning som elevassistenten själv hör eller som det berättas om. Utredningar med de inblandade görs så ofta det är möjligt och en ökad beredskap att följa konsekvenstrappan har införts. Eleverna uppmanas också regelbundet att komma och berätta så fort de hör något eller blir utsatt för något. I slutet av varje vecka sammanställs och görs kränkingsanmälningar/incidentrapporter och uppföljningar enligt rutin.²¹

Kränkande behandling som har anmälts till rektorn

Skolinspektionen har granskat de 29 anmälningar om kränkande behandling som inkommit till rektor under perioden den 1 januari 2025 till och med den 16 oktober 2025. Anmälningarna har gjorts via en pappersblankett som på skolan kallas "incidentrapport".

Vid en genomgång av upprättade anmälningar framgår till exempel att det under perioden 1 januari 2025 – 16 oktober 2025 sammanlagt inkommit en anmälan om kränkande behandling avseende årskurs 5–6 där rektorn tagit fram en handlingsplan bland annat med anledning av upprepade kränkningar. Den anmälan rör inte att elever har kränkt varandra. En personal i elevhälsan uppger att hen inte tror att skolpersonalen i den klassen anmäler alla fall av kränkande behandling som de har kännedom om. Personal i elevhälsan tror att avsaknaden av anmälningar gällande den specifika klassen kan bero på att skolpersonalen inte alltid gör en anmälan om kränkande behandling om de anser att händelsen är utredd. Rektorn uppger att anledningen till att det inte har gjorts fler anmälningar om kränkande behandling i den klassen är att problemen med kränkningar uppstod först efter höstlovet. Rektorn uppger vidare att under perioden 15 oktober 2025 – 10 december 2025 har det inkommit fem eller sex anmälningar om kränkande behandling i den klassen.

Av granskade anmälningar framgår vidare att det inte heller finns någon anmälan gjord under perioden 1 januari 2025 – 16 oktober 2025 avseende den elev som vid intervjuer uppges dagligen utsättas för kränkningar av en grupp äldre elever. Undervisande lärare uppger vid intervjun att det borde finnas några anmälningar gällande eleven. Avseende den elev som enligt uppgift dagligen kränker andra elever med bland annat rasistiska och homofobiska tillmälen finns två anmälningar registrerade under perioden. Lärarna uppger att anledningen till att det inte finns fler anmälningar gjorda avseende eleven beror på att det finns ett pågående ärende för eleven då eleven upprepat säger samma saker och då anmäls inte varje incident. Rektorn uppger vid intervjun att det efter den 16 oktober 2025 har gjorts flera anmälningar rörande den eleven. Eleven har tidigare också sagt kränkande saker, men var då inte utåtagerande. Det utåtagerande

---

²¹ Bilaga 6

beteendet är, enligt rektorn, antagligen det som gör att lärarna anmäler kränkningarna nu. För den elev som utsätts av andra elever i klassen där det uppstått en "alla mot en" situation och som också själv upprepat kränker elever finns två anmälningar om kränkande behandling registrerade under perioden. Undervisande lärare uppger att eleven kan ha kränkts eller kränkt andra vid något mer tillfälle under perioden.

Utreda och vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden

Rektorn, lärare och elevhälsa uppger att den skolpersonal som gör anmälan om kränkande behandling samtidigt fyller i uppgifter om utredning av kränkningen. Den som anmält ska även göra en uppföljning efter några veckor. Rektorn uppger att rektorn kan göra en utredning vid behov, men att det oftast bara är läraren som gör utredningen. Lärare uppger att de har haft enskilda samtal och medlingssamtal med elever och samtal med vårdnadshavare.

Flera elever, även elever i högstadiet, uppger att skolan inte är bra på att hantera kränkningar, att skolan inte ger några konsekvenser och att kränkningarna inte tar slut. Om en elev kränkt en annan säger skolpersonalen att eleverna ska prata med varandra, men sedan händer det inget, uppger en elev.

Två elever från en klass på högstadiet berättar vid intervjun att det finns en elev i klassen som under 1,5 års tid kränkt eleverna med homofobiska tillmälen. Eleverna uppger att de inte tycker att skolan har gjort tillräckligt för att kränkningarna, som är kända av personalen, ska upphöra. Eleverna försöker att skratta åt eleven som kränker i stället. Eleverna har talat om vad som händer för personal på skolan flera gånger, men lärarna märker inte att eleven fortsätter kränka eleverna. En lärare uppger vid intervjun att läraren känner igen situationen. Lärarna har pratat med elever om att de inte får säga sådana saker och även behandlat det i undervisningen.

Rektorn uppger att rektorn inte känner till att kränkningarna av de båda eleverna har fortsatt. Under perioden 1 januari 2025 – 16 oktober 2025 finns en anmälan om kränkande behandling registrerad för berörda elever.

En lärare uppger att läraren har hört från en del elever att eleverna känner att det inte görs tillräckligt för att det ska vara god studiero. Lärare uppger att om det sker en incident anmäler lärarna det, men eleverna känner att det inte händer något efter det ändå. En lärare säger att eleverna inte ser allt skolan gör och att eleverna upplever att det inte händer något.

Rättslig reglering

Uppmärksamma och ingripa för att förhindra kränkande behandling eller för att tillförsäkra eleverna trygghet

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero (5 kap. 3 § skollagen).

Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering eller kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas (Lgr 22, Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet).

Alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Läraren ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling (Lgr 22, 2.1 Normer och värden).

I förarbeten anges att skolan har en långtgående skyldighet att säkerställa att eleverna inte blir utsatta för våld eller andra kränkningar under skoldagen (prop. 2021/22:160 s. 150). Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 7 § skollagen). Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i sjätte kapitlet, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget (6 kap. 5 § skollagen).

Av rättspraxis framgår att personalen övertar tillsynsansvaret från vårdnadshavarna under den tid som eleverna vistas i skolan (se NJA 1984 s. 764). Det innebär att det föreligger en skadeståndsrättslig skyldighet för personalen att utöva en viss tillsyn över eleverna för att se till att de inte kommer till skada.

Allmänna befogenheter för personalen

Personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En sådan åtgärd får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter (5 kap. 6 § skollagen).

Ytterligare bestämmelser om disciplinära åtgärder finns i 5 kap. 7–23 §§ skollagen.

I förarbeten anges att ingripanden bör som utgångspunkt i första hand ske genom t.ex. verbala tillrättavisningar eller på andra sätt som inte innebär ett fysiskt ingripande. Vidare anges att det dock kan finnas situationer där det kan bli aktuellt för personalen att ingripa fysiskt t.ex. för att hålla isär två elever eller förmå dem att gå åt olika håll. (...) Det kan även bli aktuellt att ingripa t.ex. om någon elev verbalt uttrycker sig på ett sätt som

uppfattas som kränkande till en annan elev och trots tillsägelser inte upphör med kränkningarna. Personalen kan då behöva t.ex. fysiskt förmå eleven att lämna platsen, exempelvis genom att ta ett stadigt tag om armen och leda eleven ut ur rummet (prop. 2021/22:160 s. 151).

Vidare framgår i förarbeten att personalen ska kunna ingripa fysiskt för att avvärja sådant beteende som typiskt sett är att uppfatta som kränkande. Personalen behöver inte göra en bedömning av om en elevs handling vid en rättslig prövning skulle bedömas utgöra en kränkning i enlighet med definitionen (prop. 2021/22:160 s. 237 f.).

Kränkande behandling

Med kränkande behandling avses enligt 6 kap. 3 § skollagen ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet. Exempelvis avses mobbning och liknande beteenden som kan utgöras t.ex. av tillmälen om övervikt, hårfärg eller att någon råkar vara en "plugghäst". Kränkande behandling kan även anses ha förekommit utan att den som kränker anger någon specifik egenskap hos det barn eller den elev som utsätts för kränkningar. Att utan verbala nedsättande omdömen om exempelvis någons hårfärg eller klädsel genom att t.ex. knuffa eller rycka någon i håret eller sätta krokben för personen i fråga kan också anses utgöra kränkande behandling i lagens mening. Även psykiska kränkningar genom t.ex. utfrysning omfattas av uttrycket kränkande behandling (prop. 2009/10:165 s. 693 och prop. 2005/06:38 s. 137).

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

En lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap 10 § skollagen).

Samma anmälningskyldighet gäller för personalen och rektorn om en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier²² på sätt som avses i diskrimineringslagen (6 kap 10 § andra stycket skollagen).²³

²² Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder enligt 1 kap. 4 § diskrimineringslagen (2008:567).

²³ Skyldigheten att utreda uppgivna trakasserier regleras i 2 kap. 7 § diskrimineringslagen.

I förarbeten anges gällande skyldigheten att utreda kränkande behandling följande. I vissa situationer kan det vara tillräckligt att genom några frågor få händelsen klarlagd och därigenom utagerad. I sådana fall kan den aktuella verksamheten anses ha fullgjort sin skyldighet att utreda. En sådan enkel utredning kan dock bara anses tillräcklig om det framgår att händelsen varit bagatellartad. I andra mer komplicerade fall av kränkningar kan utredningsskyldigheten bli mer långtgående och omfatta fler barn eller elever samt personal. Lagen innebär sålunda en i vissa fall långtgående skyldighet för t.ex. en skola att utreda påtalade händelser. (...) När personalen i verksamheten väl konstaterat att kränkningar före kommit måste arbetet inriktas på att förhindra en fortsättning. Meningen är att arbetet i de olika verksamheterna skall präglas av en nolltolerans mot kränkningar (se prop. 2009/10:165 s. 695 samt prop. 2005/06:38 s. 141).

Beträffande åtgärder för att förhindra kränkningar i framtiden nämns i förarbeten möjlighet att vidta disciplinära åtgärder samt att det i allmänhet bör vara lämpligt att kontakta föräldrarna till den omyndiga elev som kränker. Vidare framgår att skolan ofta får inrikta sig på mera allmänna åtgärder för att förbättra miljön och barnens och elevernas inställning till varandra. Det är också viktigt att det ömsesidiga förhållandet mellan lärare och annan personal och barn och elever beaktas i detta sammanhang. Om det är tydligt att det är ett visst barn eller en viss elev som betar sig illa mot flera i sin omgivning får åtgärderna mot fortsatta kränkningar helt naturligt riktas främst mot den personen (prop. 2005/06:38 s. 141).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolmiljön inte präglas av trygghet och att det finns brister i det åtgärdande arbetet för att skapa trygghet samt förhindra kränkande behandling. Skolinspektionen utvecklar nedan i vilka avseenden verksamheten inte uppfyller skollagens krav.

Situationen på skolan

Skolinspektioner bedömer att skolmiljön inte präglas av trygghet. Av Skolinspektionens utredning framgår att det i stor utsträckning förekommer grovt språkbruk, konflikter, slagsmål och kränkningar, varje vecka och ibland dagligen. Det framkommer att eleverna inte behandlar varandra bra på skolan och att det är vanligt att elever säger nedsättande ord till varandra. Det finns elever som är rädda för andra elever och elever som tycker att det är otäckt att höra skrik och gråt i korridoren och att bevittna när lärare utsätts för våld. Det förekommer även rasism och homofobisk jargong.

Det råder en allvarlig situation när det gäller förekomsten av kränkningar på skolan. I Skolinspektionens intervjuer vittnar flertalet elever om att elever upprepat och i många fall dagligen kränker varandra på skolan. De

flesta kränkningar på skolan sker i årskurs 3–6. Det förekommer i stor omfattning verbala kränkningar och att elever säger nedsättande ord till varandra, ofta baserat på utseende, etnicitet och sexuell läggning. Elever blir retade och mobbade och det framgår att elever blir ledsna och tar illa vid sig. Det sker återkommande fysiska kränkningar av elever, till exempel att elever slår andra elever, brottas eller hamnar i slagsmål. Det framgår vidare att lärare återkommande utsätts för våld, såsom slag och sparkar, av elever på skolan. Såväl av intervjuer med personal, som yttrande från huvudmannen framgår att kränkningar mellan elever har ökat på skolan.

Uppmärksamma och ingripa för att förhindra kränkande behandling eller för att tillförsäkra elever trygghet

I flera intervjuer beskriver elever att personal inte agerar i situationer då det uppstår konflikter eller kränkningar, såväl verbala som fysiska. Flera elever berättar om konkreta händelser då personal inte ingripit när de sett att elever blir retade eller slagna. Flera elever uppger att kränkningar inte upphör när lärare säger till och i flera fall att kränkningar fortsätter att upprepas trots att personal genomför samtal med inblandade elever. Det finns elever som uppger att de vant sig vid nedsättande tillmälen.

Skolpersonal uppger i huvudsak att de ingriper och säger till när elever behandlar varandra illa eller kränker andra elever. Det finns dock personal som uppger att de inte alltid hinner uppfatta kränkande uttryck. Såväl personal som elever beskriver att kränkande språkbruk förekommer i stor omfattning. Det framkommer att personal uppfattar att elever använder kränkande språkbruk som inte är riktat mot någon annan elev eller som rör sig om jargong. Personal beskriver till exempel att elever med utländsk bakgrund säger rasistiska uttryck till varandra och att en elev som blir retad också retas själv.

Enligt Skolinspektionen innebär tillsynsansvaret samt regleringen om att motverka kränkande behandling av elever sammantaget att skolpersonal är skyldig att agera då en elev kan vara utsatt för kränkande behandling. Skolinspektionen bedömer i det här fallet att det förekommer att personal tolkar situationer som elever kan uppleva som kränkande som uttryck för jargong eller elevkultur, och därför inte agerar för att situationen ska upphöra, till exempel med tillrättavisningar. Till detta kommer att det händer så mycket att personal inte hinner ingripa. Mot bakgrund av ett stort antal uppgifter från elever, bedömer Skolinspektionen att det förekommer att personal på skolan underlåter att agera i situationer då elever kan vara utsatta för kränkande behandling, och att det är en brist.

Skyldigheten att anmäla kränkande behandling till rektorn

Av Skolinspektionens utredning framgår att skolpersonal inte alltid anmäler till rektorn då de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit

utsatts för kränkande behandling. Det beror dels på att skolpersonalen anser att det tidsmässigt inte är möjligt att anmäla alla kränkningar de får kännedom om med hänvisning till det stora antalet kränkningar som sker på skolan, dels på att skolpersonalen fått information från rektorn och huvudmannen om att alla kränkningar inte behöver anmälas utan, som det får förstås, att återkommande kränkningar ska anmälas. Det framkommer vidare att huvudmannens system för att anmäla kränkande behandling anses tidskrävande.

Det finns också olika uppfattningar om när skolpersonalen ska göra en anmälan om kränkande behandling. Exempelvis finns det personal som uppger att de bara anmäler om de anser att det är en allvarlig eller upprepad kränkning samt inte anmäler om det redan finns ett pågående ärende gällande en elev som återkommande kränker andra elever.

Även en jämförelse mellan vad som framkommit om förekomsten av kränkningar på skolan och antalet inkomna anmälningar till rektorn talar för att det förekommer en underrapportering. Under perioden 1 januari 2025 – 16 oktober 2025 har inkommit 29 anmälningar vilket motsvarar ca en anmälan per skolvecka. Till exempel har det under den angivna perioden inte gjorts en enda anmälan om kränkningar mellan elever i årskurs 5–6. Även om rektorn uppger att det under efterföljande två månader inkommit fem–sex anmälningar, talar uppgifter i Skolinspektionens utredning för att det skett betydligt fler kränkningar i klassen. Det framkommer också flera konkreta exempel gällande elever i olika årskurser där personal uppger att kränkande behandling borde ha anmälts eller anmälts vid fler tillfällen. Det handlar bland annat om en elev som återkommande blir utsatt av äldre elever och en elev som blir utsatt av flera andra elever i klassen.

Skolinspektionen har förståelse för att flera händelser som sker inom ett kort tidsspänn kan behöva samlas i en och samma anmälan. Likväl omfattar anmälningsskyldigheten alla händelser där en elev upplever sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Det är därför inte korrekt att endast anmäla återkommande eller upprepade kränkningar, även kränkande beteenden som äger rum vid enstaka tillfällen eller en gång kan vara kränkande behandling enligt skollagen.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att det är en brist att skolpersonal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling inte alltid anmäler det till rektorn. Exempel som framkommer i Skolinspektionens utredning handlar om återkommande eller systematiska och mer komplicerade fall av kränkningar. I en situation där kränkningar är frekventa är det angeläget att rektorn och huvudmannen får en korrekt rapportering om situationen och möjlighet att sätta in åtgärder.

Av utredningen framgår inte annat än att rektorn alltid anmäler till huvudmannen när rektorn fått kännedom om att ett barn eller en elev anser

sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Rektorns skyldighet att anmäla uppgifter om kränkande behandling till huvudmannen är direkt kopplad till huvudmannens skyldighet att utreda uppgifterna.

Utreda och vidta åtgärder för att förhindra kränkande behandling i framtiden

Huvudmannen har delegerat ansvaret för att utreda kränkande behandling till personal i verksamheten. Personal som anmäler kränkande behandling, ska även utreda omständigheterna kring uppgivna kränkningar och dokumentera detta i anmälan. Den omständigheten att personal gör anmälan och dokumenterar utredningen samtidigt, talar enligt Skolinspektionen för att skolan inte anpassar omfattningen av och metoden för utredningen till det enskilda fallet. Vanligen görs en utredning på skolan genom samtal med berörda elever. Samtidigt framgår att det finns flera mer komplicerade fall av kränkningar där elever återkommande eller systematiskt utsätter andra elever för kränkningar, och att detta fortsätter trots att kränkningar har anmälts till rektorn och att situationen är känd för verksamheten. I sådana fall kan en enkel utredning inte anses tillräcklig, utan utredningsskyldigheten är då mer långtgående.

Förutom vad som framkommer om att skolan i vissa konkreta fall inte får kränkningar att upphöra, uppger elever även generellt att skolan inte gör tillräckligt för att få stopp på kränkningar.

Syftet med utredningen är att samla in tillräckligt med information om situationen för att kunna bedöma om eleven har blivit utsatt och vilka åtgärder som behöver genomföras för att få stopp på kränkningarna. Om en elev har blivit utsatt för kränkande behandling är huvudmannen skyldig att snabbt vidta åtgärder. Vilka åtgärder som behövs beror på vad utredningen visar. Åtgärderna ska leda till att förhindra att kränkningarna fortsätter. Om det visar sig att kränkningarna inte har upphört behöver nya eller kompletterande åtgärder vidtas för att stoppa kränkningarna.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att huvudmannen brister i fullgörandet av sin skyldighet att utreda uppgivna kränkningar. Detta då huvudmannen inte ser till att utredningens omfattning anpassas till det enskilda fallet och att en mer grundlig utredning görs vid mer komplicerade fall av kränkningar. Detta får till följd att skolan inte heller vidtar de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra fortsatta kränkningar, och som grundas på utredningen och som svarar mot behoven. Verksamheten förvissas sig inte heller om att åtgärder som vidtas leder till att kränkningar upphör och inte upprepas.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Förebyggande arbete för trygghet och studiero

Rektorn och representanter för huvudmannen uppger att uppföljning och analys avseende elevernas trygghet och studiero dokumenterats i skolenhetens respektive huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Elevernas trygghet och studiero följs upp genom den enkät som Umeå kommun ger ut årligen samt genom en egen trivselenkät. Rektorn uppger att lärarna pratar om uppföljningen i arbetslagen och analyserar vad resultatet beror på, vilket lärarna dokumenterar direkt i det systematiska kvalitetsarbetet. Rektorn sammanfattar sedan det lärarna skrivit, analyserar och kommer fram till vilka åtgärder som behövs på skolenhetsnivå. Huvudmannens uppföljning, analys och beslut om åtgärder bygger på skolenhetens dokumenterade kvalitetsarbete.

Rektorn och representanter för huvudmannen uppger vidare att löpande uppföljning sker genom veckovisa möten mellan representanter för huvudmannen och rektorn. Representanter för huvudman är även med på träffar med trygghetsteamet samt besöker skolan minst varannan vecka.

Skolinspektionen har tagit del av skolenhetens och huvudmannens systematiska kvalitetsarbete för läsåret 2023/24 och 2024/25.²⁴

Dokumenterat kvalitetsarbete läsåret 2023/24

På frågan "Är utbildningen utformad så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero?" svarar lärare för årskurs F-5 nej. Vidare anges bland annat: "Elever som väljer att inte gå in på lektioner och vandrar omkring skapar otrygghet. Ett flertal elever som agerat med fysiskt våld mot personal och klasskamrater. Det existerar även psykiskt våld." Det framgår vidare att resultat i elevenkäten rörande studiero och upprätthållandet av ordningsregler gått ner i samtliga stadier. I lärarnas analys av orsaker till att målen inte nåtts under läsåret anges bland annat utmaningar gällande elevers stora behov av stöd, stor frånvaro av ordinarie personal och att det kommit nya elever stötvis till skolan.

I rektorns sammanfattning, analys och bedömning av måluppfyllelse i verksamheten som helhet anges beträffande trygghet att skolan noterat att flera elever haft svårigheter med att känna sig trygga i skolan, delvis på grund av nedskärningar i trygghetsteamet. Det är avgörande att återställa starkt fokus på trygghet och säkerhet genom att tydliggöra rutiner och förbättra stödet för elever som har behov av extra hjälp. Vidare anges beträffande studiero att arbetsron har också påverkats negativt av flera

---

²⁴ Aktilaga 75.

faktorer, inklusive hög sjukfrånvaro bland personalen och bristande deltagande i morgonsamlingar och veckosamlingar.

Av huvudmannens dokumenterade kvalitetsarbete framgår att huvudmannen beslutade, enligt rektorns förslag på åtgärder. För att förbättra studieron, fick rektorn i uppdrag att fortsätta arbeta för en god studiemiljö och studiero, att skapa en tydlighet och en struktur för morgon- och veckosamlingar samt att ta fram en verksamhetsplan och till det ett observationsmaterial till grund för verksamhetsbesök. Huvudmannen uppmanade även rektorn att använda sig av ett fortbildningsmaterial kallat "Ökad studiero i klassrummet". Beträffande trygghet fick rektorn i uppdrag att förstärka trygghetsteamet, säkerställa att det finns tydliga rutiner för hantering av otrygga situationer och att personalen skulle utbildas i hur de kan stödja elever som har svårt att känna sig trygga och involvera dem i trygghetsarbetet.

Vid intervju uppger rektorn att skolan genomfört uppdraget som rör morgonsamlingar. Representanter för huvudmannen uppger att de vet att rektorn arbetar med morgon- och veckosamlingarna men att de inte har följt upp om det lett till ökad studiero. Vare sig lärare eller rektor uppger att fortbildningsmaterialet "Ökad studiero i klassrummet" användes under läsåret. Representanter för huvudmannen uppger att de inte följt upp om rektorn använt sig av materialet. Huvudmannen uppger i ett yttrande i januari 2026 att skolan framöver kommer att genomföra fortbildningsinsatser om studiero utifrån ett material från Skolverket.

Rektorn uppger att rektorn och huvudmannen inte ännu har gjort men ska genomföra klassrumsobservationer under läsåret 2025/26. De har gått en utbildning men inte gjort underlagen inför observationerna. Även representanter för huvudmannen uppger att det finns ett material som de tänkte använda sig av men som de inte sjösat än.

Representanter för huvudmannen uppger att lärare tidigare år har fått utbildning i "Socialt och emotionellt lärande" (SEL) och minimedling och att det finns behov av att genomföra utbildningen igen eftersom det finns lärare som inte gått utbildningen.

Dokumenterat kvalitetsarbete läsåret 2024/25

I det systematiska kvalitetsarbetet på skolenhetsnivå, vid frågan "Är utbildningen utformad på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras av trygghet och studiero?" anger lärare för samtliga stadier att det finns elever som behöver mer stöd och hjälp och att det finns behov av mer resurspersonal och speciallärarstöd. "När elever inte får det stöd de behöver kan det påverka både trygghet och studiero." Önskade insatser är gemensam planeringstid för lärare och resurs och införande av elevskyddsombud. När det gäller uppföljning av studiero och efterlevnad av

ordningsregler framgår att resultaten på elevenkäten förbättrats i några årskurser och minskat i andra.

I rektorns analys och bedömning av måluppfyllelse i verksamheten anges gällande trygghet och studiero att det behövs en förbättrad tillgång till stöd och resurser och att arbetet med elever i behov av anpassningar och särskilt stöd behöver förbättras. Av huvudmannens systematiska kvalitetsarbete framgår att huvudmannen ger rektorn utrymme utifrån den budget som är lagd för läsåret för beräknade kostnader, att skapa fungerande rutiner, tillgång till personal och speciallärare, samt möjliggöra tidig upptäckt av behov. Om dessa åtgärder uteblir riskerar elevernas trygghet, studiero samt arbetsmiljön för både elever och personal att bli sämre vilket påverkar elevernas måluppfyllelse negativt.

I intervju uppger representanter för huvudmannen att skolan inte fick utökad budget för resurstimmar och speciallärare och att "utifrån den budget som är lagd" är ett uttryck för att hålla sig inom de resurser som man har. På frågan om huvudmannen följt upp om eleverna fått sina behov av särskilt stöd tillgodosedda uppger en representant att det alltid finns mer behov. Rektorn uppger att rektorn har fått flytta om i budgeten så att det räcker till personal. En skola ska gärna ha ett plus på 6 procent för att vara redo för oväntade händelser, det har de inte i år då huvudmannen gick med på ett mindre plus i budgeten. Rektorn uppger att det skulle behövas fler resurspersoner på skolan för att ge alla elever de stödinsatser de behöver samt att resurstiden inte räcker till i årskurs 5–6.

Rektorn uppger vid intervjun att det inte har införts någon planeringstid för lärare och personal som enbart arbetar som elevassistenter. Det har heller inte införts något elevskyddsombud. En lärare uppger vid intervjun att det fortsatt finns ett behov av att elevassistenter har tid att planera arbetet tillsammans med lärare för ökad studiero i klassrummet.

Ytterligare om åtgärder som rektorn och huvudmannen vidtar för att skapa trygghet och studiero

Rektor och huvudman uppger vid intervjuer att studiero och trygghet diskuteras kontinuerligt på veckovisa ledningsmöten.

Rektorn och representanter för huvudmannen uppger att insatser som huvudmannen vidtagit för att öka tryggheten och studieron på skolan är att det gjorts en handlingsplan för årskurs 5–6. Eleverna har besvarat en enkät och skolledningen har gjort överenskommelser med alla elever. Lärare har blivit erbjuden handledning och stöd i sitt ledarskap. Rektorn ska informera huvudmannen om kartläggningen som genomförts och sedan ska de se över vilka åtgärder som ytterligare behöver vidtas i klassen. Det finns planer på att elevhälsan ska hålla individuella samtal med eleverna.

Huvudmannen och rektorn uppger vidare att huvudmannen vidtar åtgärder för att se till att de elever som är i behov av särskilt stöd får stöd. Det görs genom att huvudmannen söker statsbidrag och tilläggsbelopp för ökad personaltäthet. Rektorn uppger också att huvudmannen har utökat rektorstjänsten så att skolan har en biträdande rektor på 40 procent. Huvudmannen har också anställt en behörig lärare för undervisning i ämnet svenska som andraspråk. Rektorn uppger att åtgärder har vidtagits för att tydliggöra arbetet särskilt stöd, genom riktlinjer och blanketter, och att rektorn har tydliggjort rutiner, samverkan och kommunikation på skolan.

Rektorn uppger som svar på frågan om rektorn har analyserat vad som är anledningen till att eleverna inte alltid ändrar sitt beteende när de blir tillsagda att rektorn har funderat mycket på vad som är anledningen, men inte gjort någon strukturerad analys av det. Däremot har rektorn uppmanat lärarna att anmäla till rektorn när elever använder våld mot dem så att det registreras och att lärarna inte ska normalisera att det sker.

Rättslig reglering

Förebyggande arbete för trygghet och studiero

Alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero (5 kap. 3 § skollagen).

I förarbetena anges att det är huvudmannen som ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. I detta ingår att huvudmannen ska se till att rektorn har de förutsättningar som behövs för att bedriva ett sådant arbete. Huvudmannen måste bland annat se till att rektorn har de resurser som krävs för att trygghet och studiero ska kunna tillförsäkras alla elever. Ett förebyggande arbete innebär bl.a. att skolor och huvudmän följer upp elevernas såväl trygghet som studiero. Det innebär även att skolor och huvudmän analyserar vilka hinder som finns för att elever ska vara trygga och ha studiero och aktivt verkar för att dessa hinder undanröjs (prop. 2021/22:160, s. 229). I förarbetena anges vidare att *förebyggande arbete för studiero* innebär att skolan arbetar proaktivt med att ge eleverna goda förutsättningar till lärande genom att identifiera och undanröja hinder för lärande så att eleverna ska kunna ägna sig åt och koncentrera sig på undervisningen. Det kan bl.a. innebära att skolan förebygger ordningsstörningar genom väl förankrade ordningsregler och ett gemensamt förhållningssätt bland personalen och utveckling av det pedagogiska ledarskapet i klassrummet. Men det kan även innebära ett fokus på att erbjuda en varierad undervisning av hög kvalitet och de extra

anpassningar, särskilda stöd och utmaningar som eleverna behöver. På motsvarande sätt innebär ett *förebyggande arbete för trygghet* att skolan identifierar och undanröjer hinder i syfte att se till att eleverna är trygga under hela sin skoldag och därigenom har goda möjligheter till utveckling och lärande. Betydelsefulla delar i det förebyggande arbetet är hur skolan arbetar med normer och värden, inklusive jämställdhet, bl.a. genom att främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utifrån en uppföljning och analys av vilka behov som finns i verksamheten kan både mer generella och särskilt riktade åtgärder behöva vidtas. Det är viktigt att all personal har ett gemensamt förhållningssätt som ger eleverna förutsägbarhet i deras vardag samt att eleverna kan lita på att alla vuxna i skolan agerar vid olika former av kränkningar. Arbetet mot kränkande behandling är grundläggande i skolors arbete för trygghet (prop. 2021/22:160, s. 46 f. och s. 229 f).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att det finns en omfattande och allvarlig problematik på skolan såväl när det gäller studiero i undervisningen, som elevernas trygghet i skolmiljön.²⁵ Även om problematiken i vissa årskurser har ökat under hösten 2025, framgår av intervjuer och dokumentation att problemen har funnits en längre tid, även de två föregående läsåren.

Av utredningen framgår att rektorn och huvudman till viss del vidtar åtgärder för att förbättra tryggheten och studieron på skolan. Dessa åtgärder initieras dock först efter att situationen har blivit allvarlig i en klass. De åtgärder som vidtas får anses vara av åtgärdande karaktär snarare än förebyggande och främjande. Det har också framkommit exempel på att en sådan åtgärd inneburit att resurser flyttats från en klass till en annan, med följderna att situationen försämrats i den klass som fått minskad resurs.

Ett förebyggande arbete innefattar att följa upp och kartlägga nuläge, analysera behov som finns i verksamheten och att identifiera hinder som finns för att elever ska ha studiero samt genomföra åtgärder för att undanröja sådana hinder.

Skolinspektionen bedömer att såväl rektorn som huvudmannen gör en bristfällig analys av situationen och hinder som finns för att elever ska ha trygghet respektive studiero. De analyser som dokumenterats i huvudmannens och skolenhetens systematiska kvalitetsarbete är av mycket begränsad karaktär. Detta trots att det finns underlag för analys att tillgå, till exempel arbetslagens bedömningar, analyser och förslag på åtgärder.

---

²⁵ Se ovan under avsnitten Åtgärdande arbete för att skapa studiero och Åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling.

Enligt Skolinspektionen stämmer inte analysen med den bild av studieron och tryggheten som framkommer i myndighetens utredning.

Vid Skolinspektionens tillsyn framkommer flera hinder för studiero, bland annat att det finns elever som upprepat stör ordningen på lektioner, att elever inte hörsammar lärares tillrättavisningar, behov av ljuddämpning i lokaler och att det finns skillnader i lärarnas ledarskap i klassrummet och förmåga att upprätthålla god studiero. Det är omständigheter som inte framkommer av rektorns eller huvudmannens uppföljning och analys.

På samma sätt framkommer att det finns hinder för trygghet, bland annat hög förekomst av kränkningar, att personal inte hinner anmäla kränkande behandling, hög personalomsättning, att personal inte har tillräcklig kompetens, problem med rasism och homofobisk jargong, som inte uppmärksammas i rektorns eller huvudmannens analys.

Skolinspektionen konstaterar att avsaknad av analys av de bakomliggande orsakerna till problemen innebär att brister lämnas utan relevanta åtgärder och de åtgärder som vidtagits får inte tillräcklig effekt. Det framkommer vidare att beslutade åtgärder ibland inte har genomförts. Det gäller exempelvis att fortbildningsmaterial inte använts och att observationsunderlag inte tagits fram. I flera fall har huvudmannen inte följt upp resultatet av uppdrag som huvudmannen har gett rektorn avseende studiero.

Skolinspektionen kan inte se att skolan innevarande läsår har planerat eller genomfört några skolövergripande förebyggande insatser. I den senaste uppföljningen innefattar rektorns och huvudmannens analys att brister i trygghet och studiero har samband med att det behövs en förbättrad tillgång till stöd och resurser för elever i behov av anpassningar och särskilt stöd. Det är dock svårt att se vad huvudmannens beslutade åtgärder konkret har inneburit. Huvudmannens beslut om åtgärder innefattar inte ökade resurser, men att rektorn fått flytta om i budgeten. Det framkommer dessutom att resurserna fortfarande inte är tillräckliga för att tillgodose elevernas behov av stöd, varvid huvudmannen förklarar att de åtgärder de kan vidta är att ansöka om stadsbidrag och tilläggsbelopp. Enligt Skolinspektionen talar detta för att huvudmannen saknar förutsättningar att vidta nödvändiga åtgärder för att rätta till bristerna.

Skolinspektionen konstaterar att huvudmannens och rektorns analys och åtgärder inte står i paritet med de brister och problem som råder på skolan. De åtgärder som vidtagits för att förbättra tryggheten och studieron på skolan, föregående och innevarande läsår, har inte gett tillräcklig effekt och vissa åtgärder som planerats har inte genomförts. Trots de omfattande och långvariga problem som framkommer gällande studiero och trygghet sätts inte adekvata åtgärder in. Skolinspektionen bedömer sammantaget att

huvudmannen och verksamheten inte lever upp till skollagens krav när det gäller förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero.

Förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Plan mot kränkande behandling

Rektorn uppger i intervju att vid en studiedag efter läsårets slut följer skolan upp de åtgärder som genomförts för att förebygga kränkande behandling samt planerar för nästa läsårs insatser. Elevhälsan uppger att skolans likabehandlingsteam varje vår ser över resultatet av elevenkäten och de åtgärder som skolan arbetat med under året. Likabehandlingsteamet består av kuratorn och ett antal lärare. Likabehandlingsteamet tar fram utvecklingsområden tillsammans med rektorn som rektorn sedan dokumenterar i skolans plan mot kränkande behandling.

Skolinspektionen har tagit del av Hannaskolans plan mot kränkande behandling för läsåren 2024/25 och 2025/26.²⁶ I planerna finns bland annat ett avsnitt med titel *Kartläggning/Analys*. Under rubriken finns information bland annat om att uppföljning och analys sker utifrån elevenkäter. Vidare anges fokusområden för kommande läsår. I planen för läsåret 2024/25 anges att elevenkäter visar att skolan behöver arbeta vidare med trivselregler/ordningsregler och studiero. I planen för 2025/26 anges att skolan, trots förbättrade värden i elevenkäten, fortsatt behöver arbeta med samma områden då högre värden gällande studiero och ordningsregler eftersträvas. Årskurs 7–9 behöver även arbeta vidare med jämställdhet och likabehandling utifrån kön och sexuell läggning samt minska negativt språkbruk. I planen för läsåret 2025/26 finns en kort utvärdering av föregående läsårs valda fokusområden för årskurs 7–9 av vilken framgår att arbete mot förbättrad studiero har skett genom att arbetslaget bland annat tagit fram gemensamma lektionsrutiner och förtydligat frånvarorutiner.

I planen för läsåret 2024/25 anges under rubriken *”Specifika förebyggande/främjande insatser”* ett tjugotal åtgärder som skolan ska vidta under läsåret för att förebygga kränkande behandling. Exempelvis att mobilerna lämnas in vid skoldagens början, att elever och personal uppdateras om rastregler och rastaktiviter, att rastvärdar möter eleverna i kapprummen inför raster, att mentorerna ger eleverna bestämda platser och att personalen ger positiv feedback till eleverna för att uppmärksamma

---

²⁶ Akttbilaga 75.

goda exempel. I planen för läsåret 2025/26 redogörs inte för om eller hur föregående års åtgärder genomfördes. De *"Specifika förebyggande för främjande insatser"* som anges i planen för läsåret 2025/26 överensstämmer till stor del med föregående års åtgärder. En punkt har tillkommit för årskurs F-6 som handlar om att personal ska ge elever ord och verktyg att använda i trängda situationer så att de inte använder rasistiska ord. I båda planerna anges för årskurs F-6: *"Jobba aktivt förebyggande och främjande för att skapa ett gott klimat i och mellan klasserna för att få mindre incidenter detta läsår."* I respektive plan anges att skolan under läsåret kommer att fokusera på en diskrimineringsgrund (kön läsåret 2024/25 samt sexuell läggning läsåret 2025/26). Det framgår inte något om hur detta ska ske, och i planen för 2025/26 finns inte en redogörelse för hur denna åtgärd har genomförts föregående läsår.

På frågan på vilket sätt en ökad studiero ska förebygga kränkningar svarar elevhälsan att elever som lär sig mår bra för de känner att de lyckas och det borde dra ned antalet kränkningar. Vidare uppger lärarna att det händer att konflikter startar på lektionerna när elever ropar saker till varandra. Något som skulle undvikas om studieron är bra.

Rektorn uppger vid intervjun att det genomförs en analys av inkomna anmälningar om kränkande behandling på skolan, men att analysen inte dokumenteras på något sätt. Som exempel på åtgärder som rektorn har vidtagit för att förebygga kränkande behandling uppger rektorn att det genomfördes en samverkan innan eleverna delades in i nya klasser, en utflyktsdag våren 2025 med syfte att eleverna skulle skapa goda relationer, att lärarna har haft överlämningar när elever har bytt klass, att eleverna har fasta placeringar i klassrummet, att elevassistenter finns i rummet där eleverna klär på sig när de ska gå ut på rast.

Huvudmannens representanter uppger vid intervjun att huvudmannen inte gör någon årlig analys av de inkomna anmälningarna om kränkande behandling. Huvudmannen följer löpande de anmälningar som inkommer via det digitala systemet och gör riktade insatser när huvudmannen ser att det inkommit flera anmälningar för en klass. Representanterna uppger vidare att de för två klasser på skolan vidtagit åtgärder med anledning av inkomna anmälningar om kränkande behandling, först för årskurs 3-4 och sedan för årskurs 5-6. Rektorn har besökt klasserna och samtal har hållits med eleverna. Huvudmannen uppger i ett yttrande i januari 2026 att huvudmannen från och med januari 2026 infört en rutin där huvudmannen en gång per kvartal ska göra en djupare analys av de anmälningar om kränkande behandlingar som inkommit med syfte att få ännu bättre insikt i anmälningarna.

Rättslig reglering

Aktiva åtgärder och plan mot kränkande behandling

Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling (6 kap. 6–7 §§ skollagen).

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).²⁷

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen konstaterar att det finns en allvarlig problematik på skolan när det gäller förekomst av kränkande behandling.²⁸

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans förebyggande arbete för att motverka kränkande behandling. Regleringen innefattar krav på att huvudmannen ska se till att det vid skolan genomförs aktiva åtgärder för att minska risken för kränkande behandling. Detta förutsätter att verksamheten följer upp situationen på skolan, analyserar och identifierar problem och risker för kränkningar och utifrån detta beslutar om insatser som ska genomföras under året.

I skolans plan mot kränkande behandling finns en beskrivning av underlag som ligger till grund för analysen, men det framgår inte vilka slutsatser skolan drar av kartläggningen. Exempelvis framgår inte någon analys av anmälda kränkningar på skolan eller av resultatet i elevenkäten avseende frågor rörande trygghet och kränkande behandling. Det är därför svårt att få en bild av situationen i verksamheten. Att skolan i stor utsträckning genomför samma åtgärder som föregående läsår indikerar, enligt Skolinspektionen, att det snarare är fråga om främjande insatser som bedrivs kontinuerligt, än åtgärder som genomförs utifrån risker för kränkande behandling som skolan identifierat.

I de senaste två läsårens plan mot kränkande behandling har skolenheten i huvudsak valt att vidta åtgärder för att öka studieron. Skolinspektionen konstaterar att det råder en allvarlig situation på skolan när det gäller förekomsten av kränkningar. Exempel på risker som framkommer i

²⁷ Jfr 3 kap. 15–16 och 20 §§ diskrimineringslagen.

²⁸ Se ovan under avsnittet Åtgärdande arbete för att skapa trygghet och förhindra kränkande behandling.

Skolinspektionens utredning är att det finns mönster av kränkningar som rör utseende, sexuell läggning och etnicitet. I skolans plan mot kränkande framgår några risker för kränkningar, men i dessa fall framgår inte några åtgärder som ska sättas in. Exempelvis framkommer att högstadiet behöver arbeta med likabehandling utifrån kön och sexuell läggning och minska negativt språkbruk samt att det i låg- och mellanstadiet förekommer att elever använder rasistiska ord och att det finns behov av "att skapa ett gott klimat i och mellan klasserna för att få mindre incidenter".

Skolinspektionen bedömer sammantaget att verksamheten inte uppfyller skollagens krav på att, utifrån skolans behov, genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts finns inte heller i den gällande planen.

Val av ingripande

Rättslig reglering

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får en enskild efter ansökan godkännas som huvudman för bland annat förskoleklass och grundskola. Ett godkännande ska avse viss utbildning vid en viss skolenhet.

Enligt 26 kap. 10 § första stycket skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten.

I 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen anges att ett föreläggande ska ange de åtgärder som huvudmannen ska vidta för att avhjälpa de påtalade bristerna. Om bristerna bedöms vara ett allvarligt missförhållande ska det anges.

I 26 kap. 15 § skollagen anges att inom två år från ett beslut om föreläggande enligt 10 § som gäller ett allvarligt missförhållande får en tillsynsmyndighet återkalla ett godkännande, trots att föreläggandet har följts, om 1. det ändå finns ett allvarligt missförhållande i verksamheten, och 2. huvudmannen redan före föreläggandet har visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten.

I förarbetena (prop. 2021/22:45, s. 59) anges att den särskilda möjligheten till återkallelse enligt paragrafen står öppen under en period om två år från beslutet om föreläggandet, att bestämmelsen avser de situationer då föreläggandet har följts samt att föreläggandet ska gälla ett allvarligt missförhållande. Vidare anges att de två ytterligare villkor som samtidigt

ska vara uppfyllda framgår av de följande punkterna. Enligt första punkten ska ett allvarligt missförhållande ändå finnas i verksamheten, dvs. trots att föreläggandet har följts. Om tillsynsmyndigheten t.ex. har förelagt huvudmannen att avhjälpa vissa brister och vid sitt uppföljande tillsynsbesök gör bedömningen att föreläggandet har följts, men konstaterar andra brister som innebär att det ändå finns ett allvarligt missförhållande, är denna förutsättning för återkallelse uppfylld. (...) Enligt andra punkten ska huvudmannen redan före föreläggandet ha visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten. Detta anknyter till vad som hittills gällt för en bedömning av frågan om det kan befaras att det på nytt kommer att uppstå allvarliga missförhållanden (jfr prop. 2009/10:165 s. 554 och 901). Bestämmelsen tar sikte på huvudmannens uppvisade vilja eller förmåga att följa regelverket. Om det är viljan eller förmågan som brustit har inte någon betydelse för bedömningen. Frågan är om det finns tidigare konkreta exempel på att huvudmannen har brustit i uppfyllande av gällande regler som visat prov på något av detta. Ett sådant konkret exempel kan vara att verksamheten har varit föremål för ett tidigare ingripande från tillsynsmyndighetens sida på grund av brister i verksamheten. Det är inte ett krav att dessa brister har varit så stora att ett allvarligt missförhållande har bedömts föreligga. Om verksamheten tidigare har uppvisat brister som föranlett t.ex. ett föreläggande utan vite eller en anmärkning bör detta vara tillräckligt. (...) Den bristande förmågan eller viljan ska enligt punkten ha visat sig i tiden före det föreläggande bestämmelsen relaterar till.

För en verksamhet där den så kallade tvåårsregeln är tillämplig, dvs. där ett allvarligt missförhållande bedömts föreligga och där huvudmannen tidigare visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten, innebär detta att även nya brister som framkommer i uppföljningen av ett föreläggande som avser ett allvarligt missförhållande, tillsammans med de brister som kvarstår från det ursprungliga föreläggandet, kan bidra till att ett allvarligt missförhållande anses föreligga vid tillämpningen av 26 kap. 15 § skollagen. Annars skulle situationer där en huvudman delvis följt ett föreläggande, och där också nya brister visat sig i uppföljningen och som sammantaget utgör ett allvarligt missförhållande, falla utanför tillämpningsområdet av bestämmelsen. Den praktiska effekten av införandet av 26 kap. 15 § skollagen blir således att ett föreläggande om ett allvarligt missförhållande i de flesta fall, utöver kravet att rätta de brister som anges i föreläggandet, också medför att huvudmannen måste se till att några nya brister inte uppstår i verksamheten under en tvåårsperiod som gör att det ändå finns ett allvarligt missförhållande i verksamheten (jfr prop. 2021/22:45 s. 29-30).

I förarbetena framgår att med allvarligt missförhållande avses att det ska röra sig om missförhållanden som på ett allvarligt sätt rubbar

föresättningsarna för verksamheten (prop. 2009/10:165 s. 900). Vidare anges (prop. 2021/22:45, s. 33 och 55) att det i tillämpningen ofta varit frågan om en samlad bedömning av olika brister som sammantaget innebär att det föreligger ett allvarligt missförhållande. Av förarbetena framgår att det inte krävs att de konstaterade missförhållandena var för sig till art eller grad är allvarliga samt det inte är avsett annat än att myndigheten ska ange en helhetsbedömning av de brister som påtalas.

Enligt 26 kap. 16 § skollagen får Skolinspektionen besluta att ett beslut om återkallelse ska gälla trots att det inte vunnit laga kraft.

Skolinspektionens bedömning

Tidigare föreläggande gäller ett allvarligt missförhållande

Skolinspektionen beslutade den 25 februari 2025 att förelägga Umeå Kristna Skolförening att vid vite av 400 000 kronor senast den 25 september 2025 vidta åtgärder avseende brister rörande undervisning i de naturorienterade ämnena, slöjd och svenska som andraspråk, saklig undervisning på vetenskaplig grund, konfessionella inslag, särskilt stöd och frånvaro. Beslutet gällde omedelbart och överklagades inte. Föreläggandet gäller ett allvarligt missförhållande, vilket angavs i beslutet i enlighet med 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen.

Det finns på nytt ett allvarligt missförhållande i verksamheten

Som framgått ovan bedömer Skolinspektionen att Umeå Kristna Skolförening i huvudsak har vidtagit förelagda åtgärder enligt beslutet den 25 februari 2025. Trots tidigare vitesföreläggande föreligger dock fortfarande brister i processen med särskilt stöd. Brister kvarstår när det gäller att utreda elevers stödbehov och rörande beslut om särskilda stödåtgärder samt utvärdering. Bristerna medför att flera elever vid Hannaskolan inte får eller riskerar att inte få det stöd de har rätt till samt att nödvändiga stödåtgärder inte kommer på plats i tid. Huvudmannen har inte heller, trots tidigare beslut, avhjälpt brister som rör rektorns anmälningsskyldighet till huvudmannen och hemkommunen om en elev har upprepade eller längre frånvaro. Anmälningsskyldigheten syftar till att möjliggöra för hemkommunen att ta sitt ansvar för att skolplikten fullgörs och det är därför angeläget att anmälningsskyldigheten efterlevs.

Skolinspektionen konstaterar, i delar där tillsynen inletts hösten 2025, nya allvarliga och omfattande brister.

Det råder bristande studiero för elever på skolan som medför att elever i stor utsträckning har svårt att koncentrera sig på undervisningen. Det finns brister när det gäller att utreda orsaker när en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen, vilket får till följd att skolan inte heller kan sätta in adekvata åtgärder för att få elever att ändra sitt beteende.

Vidare råder bristande trygghet för eleverna i skolmiljön, bland annat förekommer ofta konflikter, slagsmål och negativt språkbruk. Det föreligger en allvarlig situation när det gäller förekomsten av kränkningar på skolan, särskilt i årskurs 3–6. Det sker i stor omfattning verbala kränkningar och fysiska kränkningar av elever. Elevernas upplevelse av trygghet påverkas även av att lärare återkommande utsätts för våld av elever på skolan.

Skolinspektionen konstaterar brister i arbetet med att tillförsäkra elever trygghet och förhindra kränkande behandling. Det förekommer att personal på skolan underlåter att agera i situationer då elever kan vara utsatta för kränkande behandling. En orsak är att det händer så mycket att personalen inte hinner ingripa. Skolpersonal anmäler heller inte alltid till rektorn då de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Huvudmannen brister vidare i fullgörandet av sin skyldighet att utreda uppgivna kränkningar och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra fortsatta kränkningar.

Skolinspektionen bedömer att hinder som finns för att skolpersonal i arbetet med att agera, anmäla, utreda och vidta åtgärder vid kränkningar är kopplade till resurser, kompetens och de förutsättningar som huvudmannen ger.

Skolinspektionen konstaterar vidare att huvudmannen och verksamheten inte lever upp till skollagens krav när det gäller förebyggande arbete för att skapa trygghet och studiero. Huvudmannen och rektorn gör en begränsad analys av vilka hinder som finns för att det ska vara trygghet och studiero och sätter inte in adekvata åtgärder för att rätta till de långvariga och omfattande brister och problem som råder på skolan. Huvudmannen och verksamheten uppfyller inte heller skollagens krav på att, utifrån skolans behov, genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolan undersöker och identifierar i liten utsträckning problem och risker som finns för kränkningar, och sätter inte in åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Huvudmannen har alltid det övergripande ansvaret för utbildningen, det vill säga ansvar för att utbildningen genomförs i enlighet med gällande bestämmelser (2 kap. 8 § skollagen). Huvudmannen ansvarar för övergripande planering, resursfördelning och personalförsörjning. Huvudmannen ska systematiskt följa upp utbildningen och får inte förhålla sig passiv om den genom uppföljning eller på annat sätt upptäcker brister i verksamheten, utan måste vidta de åtgärder som behövs (jfr 4 kap. 7 § skollagen och prop. 2009/10:165, s. 248).

Skolinspektionen bedömer sammantaget att det föreligger en situation där skolmiljön i hög grad präglas av bristande trygghet och studiero och kränkningar av elever, och även personal, och att det allvarligt försvårar elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig undervisning.

Skolinspektionen konstaterar samtidigt brister i flera delar av arbetet med att förebygga och åtgärda bristande trygghet och studiero samt kränkningar. Bristerna medför en risk för elevernas utveckling och lärande, och även för hälsa och välbefinnande.

Skolinspektionen bedömer, i likhet med huvudmannen och rektorn, att det finns samband mellan elevernas behov av särskilt stöd och bristande studiero och trygghet och förekomsten av kränkningar. Behovet av särskilt stöd är stort bland eleverna på skolan och Skolinspektionen bedömer att det finns elever som behöver mer särskilt stöd än de får. Skolinspektionen bedömer också att hög personalomsättning inom verksamheten försvårar för huvudmannen att upprätthålla kontinuitet och säkerställa att skollagens krav efterlevs.

Skolinspektionen konstaterar, såväl när det gäller arbetet med att ge särskilt stöd som arbetet med att skapa trygghet och studiero samt förhindra kränkningar, att problem och brister varit kända för huvudmannen under en längre tid utan att huvudmannen har vidtagit nödvändiga åtgärder för att komma till rätta med bristerna. Istället framgår av uppgifter från huvudmannen att behovet av särskilt stöd är växande och att kränkningar mellan elever har ökat på skolan.

Skolinspektionen bedömer vidare att bristerna har samband med otillräckliga resurser. Det framkommer samstämmiga uppgifter om att det behövs mer resurser för att tillgodose elevernas behov av särskilt stöd. Behovet är känt för huvudmannen, men det framkommer att huvudmannens möjligheter att fördela ytterligare resurser beroende av att huvudmannen ansöker om och erhåller statsbidrag och tilläggsbelopp. Åtgärder som vidtagits har inneburit att resurser flyttas inom verksamheten, med följderna att situationen försämras i en elevgrupp som fått minskad resurs. Skolinspektionen bedömer sammantaget, mot bakgrund av vad som framkommit om de åtgärder som huvudmannen vidtar och har möjlighet att vidta, att huvudmannen saknar förutsättningar att vidta nödvändiga åtgärder för att rätta till bristerna.

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att bristerna rör grundläggande förutsättningar för verksamheten och områden som är centrala för elevernas möjligheter att nå målen för utbildningen, och även för att upprätthålla likvärdighet. Bristerna har pågått under en längre tid, i vart fall under föregående och innevarande läsår. Bristerna försvårar allvarligt förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen och riskerar även att påverka elevernas hälsa och välmående på ett negativt sätt. Försvårande omständigheter är att bristerna har samband med brister i huvudmannskapet, gällande ansvar för resurs- och kompetensförsörjning samt för att vidta åtgärder vid kännedom om brister i verksamheten. Vid en samlad bedömning av kvarvarande och nya brister sammantagna och med

beaktande av bristernas karaktär och omfattning bedömer Skolinspektionen att bristerna på ett allvarligt sätt rubbar förutsättningarna för verksamheten och utgör ett allvarligt missförhållande. Brister som konstateras i de nya delar som tillsynen omfattar, Trygghet och studiero och åtgärder mot kränkande behandling, utgör även för sig ett allvarligt missförhållande.

Huvudmannen har redan tidigare visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter

Skolinspektionen ska här efter bedöma om huvudmannen redan före föreläggandet den 25 februari 2025 har visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten. Vid denna bedömning ska beaktas hur huvudmannens ansvarstagande har bedömts vid tidigare tillsyn.

Umeå Kristna Skolförening har vid tidigare tillsyn (dnr SI 2023:3634) uppvisat brister som föranlett ett föreläggande från Skolinspektionen. I beslut den 8 juni 2023 konstaterades brister rörande huvudmannens ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen enligt 2 kap. 5 § andra stycket p 2 skollagen. Bristerna har gällt krav som gäller för godkännande som enskild skolhuvudman och som fortlöpande behöver vara uppfyllda (se 26 kap. 3 § första stycket 5 skollagen).

Kravet på ekonomiska förutsättningar tar sikte på hur ekonomin påverkar möjligheten att driva verksamheten i enlighet med de krav som ställs för den specifika verksamheten. Prövningen syftar till att förhindra den ekonomiska situationen inverkar menligt på verksamheten och att minska risken för plötsliga nedläggningar (jfr prop. 2017/18:158).

Skolinspektionen bedömer att de risker som förelåg vid beslutet den 8 juni 2023 aktualiseras på nytt. Det framkommer bland annat att huvudmannen i sin budget har en mindre ekonomisk buffert för oväntade händelser än vad som anses brukligt. Skolinspektionen konstaterar vidare att brister i verksamheten delvis beror på otillräckliga resurser och att huvudmannen inte har ekonomiska förutsättningar att vidta nödvändiga åtgärder för att rätta till bristerna.

Skolinspektionen konstaterar att det finns ett tidigare konkret exempel på att huvudmannen har brustit i uppfyllande av gällande regler, och bedömer mot denna bakgrund, att Umeå Kristna Skolförening redan före föreläggandet visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter som huvudman för verksamheten.

Det föreligger förutsättningar att besluta om återkallelse

Sammanfattningsvis konstaterar Skolinspektionen att det på nytt föreligger ett allvarligt missförhållande i verksamheten inom två år från beslutet om föreläggande den 25 februari 2025, samt att huvudmannen redan före föreläggandet har visat bristande förmåga eller vilja att fullgöra sina skyldigheter. Skolinspektionen konstaterar att förutsättningarna för att besluta om återkallelse är uppfyllda.

Ett återkallande av huvudmannens godkännande att bedriva verksamhet är ett ingripande beslut som påverkar de elever som går på skolan. Ett sådant beslut medför att eleverna måste byta skola. När en skola tvingas stänga ansvarar alltid elevernas hemkommuner för att eleverna får sin skolgång vid en annan skola. Skolinspektionen bedömer att bristerna drabbar skolans elever och att det är angeläget att eleverna får sin rätt till en likvärdig utbildning av god kvalitet tillgodosedd. Skolinspektionen bedömer att de skäl som finns för återkallelse väger tyngre än de negativa konsekvenser beslutet kan få för eleverna i verksamheten. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att barnets bästa, för berörda elever, är att få sin utbildning vid en annan skolenhet. Skolinspektionen bedömer alltså att ett beslut om återkallelse är förenligt med barnets bästa.

Skolinspektionen bedömer vidare, med hänsyn till bristernas allvarliga art och omfattning samt de konsekvenser bristerna får för elever på skolan, att ett beslut om återkallelse är proportionerligt. Godkännandena för Umeå Kristna Skolförening att bedriva skolverksamhet ska därför återkallas.

Verkställighet

När det gäller frågan om när beslutet om återkallelse ska gälla gör Skolinspektionen följande överväganden. Med hänsyn till de konsekvenser som bristerna medför för elever på skolan är det inte lämpligt att verksamheten får fortsätta i avvaktan på att beslutet ska vinna laga kraft. Att låta verksamheten fortsätta under en kortare tid ger förutsättningar för huvudmannen att avsluta verksamheten på ett ordnat sätt och för berörda kommuner att anordna fortsatt skolgång så bra som möjligt för eleverna.

Detta är det alternativ som Skolinspektionen anser medför minst risk för negativa konsekvenser för eleverna, och som bedöms vara barnets bästa i det här fallet. Skolinspektionen förordnar att beslutet ska gälla från och med den 31 juli 2026.

2026-06-11

X Agneta Broberg

Regionchef

Signerat av: Agneta Broberg

Utredaren Maria Klasson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även enhetschef Anna Bergqvist, regionjurist Linnéa Lundberg och utredare Lars-Henrik Bergström medverkat.

Kopia till:

Elevernas hemkommuner, Skolverket.

Bilaga: Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.